

“BANK OF BAKU” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

31 dekabr 2012-ci il tarixinə bitən il üzrə
Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları

BANK OF BAKU AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MÜNDƏRICAT

31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDIQLƏNMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNƏ DAİR HESABAT	1
MÜSTƏQİL AUDİTORUN RƏYİ	2
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI:	
Mənfəət və ya zərər haqqında konsolidə edilmiş hesabat	3
Digər məcmu gəlirlər haqqında konsolidə edilmiş hesabat	4
Maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat	5
Kapitalda dəyişikliklər haqqında konsolidə edilmiş hesabat	6
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat	7-8
Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər:	
1. Ümumi məlumat	9
2. Mühüm mühasibat uçotu qaydaları	10
3. Yeni və düzəliş edilmiş maliyyə hesabatlarının beynəlxalq standartlarının tətbiqi (MHBSlər)	20
4. Dəyersizləşmə zərərləri üzrə ehtiyat	25
5. Haqq və komissiya gəlirləri və xərcləri	25
6. Digər gəlirlər	26
7. Əməliyyat xərcləri	26
8. Mənfəət vergisi	26
9. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	28
10. Banklar və digər kredit institutlarından alınacaq vəsaitlər	28
11. Müştərilərə verilmiş kreditlər	28
12. Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları	31
13. Digər borc qiymətli kağızları	31
14. Əmlak və Avadanlıq	32
15. Qeyri-maddi aktivlər	33
16. Digər aktivlər	33
17. Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	34
18. Müştərilərə ödənilməli məbləğlər	35
19. Buraxılmış borc qiymətli kağızları	36
20. Digər öhdəliklər	36
21. Subordinasiya borcu	36
22. Səhmdar kapitalı	37
23. Şərti öhdəliklər və təəhhüdlər	37
24. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	39
25. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri	40
26. Kapital adekvatlığı	41
27. Riskin idarə edilməsi qaydaları	42-51
28. Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr	51

BANK OF BAKU AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQLƏNMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNƏ DAİR HESABAT

Rəhbərlik Bank of Baku Açıq Səhmdar Cəmiyyəti və onun törəmə müəssisələrinin ("Qrup") 31 dekabr 2012-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini, eləcə də həmin tarixə bitən il üzrə əməliyyat nəticələri, pul vəsaitlərinin hərəkəti və kapitalda dəyişiklikləri düzgün əks etdirən konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") müvafiq olaraq hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında rəhbərlik aşağıdakılara cavabdehdir:

- Mühəsibat uçotu qaydalarının müvafiq şəkildə seçilməsi və tətbiqi;
- Məlumatların, o cümlədən mühəsibat uçotu qaydalarının müvafiq, mötəbər, müqayisəli və anlaşıla bilən tərzdə təqdimatına;
- İstifadəçilərə xüsusi əməliyyatların, digər hadisə və şəraitlərin Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti və maliyyə nəticələrinə təsirini anlamaqda yardım göstərilməsi üçün MHBS-nin xüsusi tələblərinin yerinə yetirilməsi kifayət etmədikdə əlavə açıqlamalar verilməsinə;
- Qrupun fasiləsizlik prinsipinə əsasən fəaliyyətini davam etdirə bilməsi imkanlarının qiymətləndirilməsinə.

Həmçinin rəhbərlik aşağıdakılara görə məsuldur:

- Qrup daxilində sağlam və effektiv daxili nəzarət sisteminin yaradılması, tətbiqi və saxlanılmasına;
- Qrupun əməliyyatlarının açıqlanması və izah edilməsi, habelə, onun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının istənilən vaxt dəqiqliklə açıqlanması üçün yetərli olan və Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS-na uyğun gəldiyini təmin edə biləcək müvafiq mühəsibat uçotu qeydlərinin aparılması;
- Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi və mühəsibat uçotu qaydalarına müvafiq olaraq məcburi mühəsibat uçotu qeydlərinin aparılmasına;
- Qrupun aktivlərinin mühafizə olunması üçün mümkün tədbirlər görülməsinə; və
- Saxtakarlıq və digər pozuntuların müəyyən edilməsi və qarşısının alınmasına.

Qrupun 31 dekabr 2012-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları 18 aprel 2013-cü il tarixdə rəhbərlik tərəfindən təsdiq olunmuşdur.

İdarə Heyəti tərəfindən:

İdarə Heyətinin Sədri
Fərid Hüseynov

18 aprel 2013-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Baş Mühəsib
Rəna Əfəndiyeva

18 aprel 2013-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

MÜSTƏQİL AUDİTORUN RƏYİ

Bank of Baku Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Səhmdarlarına və Direktorlarına:

Biz Bank of Baku Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin və onun törəmə müəssisələrinin (birlikdə - "Qrup") 31 dekabr 2012-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatdan və həmin tarixdə bitən il üzrə mənfəət və ya zərər, məcmu gəlirlər, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesablardan, habelə mühüm mühasibat uçotu siyasətlərinin xülasəsi və digər izahlı qeydlərdən ibarət olan konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditini apardıq.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları üzrə rəhbərliyin məsuliyyəti

Rəhbərlik bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına müvafiq olaraq hazırlanması və düzgün təqdimatına, habelə saxtakarlıq və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq mühüm təhriflərin müşahidə olunmadığı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin qənaətinə əsasən zəruri sayılan daxili nəzarət sisteminə görə məsuliyyət daşıyır.

Auditorun məsuliyyəti

Bizim vəzifəmiz apardığımız audit əsasında bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair rəy bildirməkdir. Biz auditini Beynəlxalq Audit Standartlarına müvafiq olaraq həyata keçirdik. Bu standartlar bizdən etik tələblərə riayət etməyimizi, eləcə də maliyyə hesabatlarında mühüm təhriflərin olmadığına kifayət qədər əminliyin əldə edilməsi üçün audit planlaşdırmağımızı və həyata keçirməyimizi tələb edir.

Audit zamanı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarındakı məbləğ və açıqlamalara dair audit sübutlarının əldə olunması üzrə prosedurlar yerinə yetirilir. Prosedurlar auditorun mülahizəsi, o cümlədən maliyyə hesabatlarında saxtakarlıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq mühüm təhrif risklərinin qiymətləndirilməsindən asılı olaraq seçilir. Belə risklərin qiymətləndirilməsini həyata keçirərkən auditor şəraitə uyğun olaraq audit prosedurlarının planlaşdırılması məqsədilə müəssisənin daxili nəzarət sistemini, həmin sistemin effektivliyi barədə rəy bildirmək üçün deyil, müəssisə tərəfindən konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi ilə əlaqədar olaraq nəzərdən keçirir. Auditə, həmçinin rəhbərlik tərəfindən tətbiq edilən mühasibat uçotu qaydalarının müvafiqliyinin və irəli sürülmüş mühasibat təxminlərinin əsaslı olduğunun qiymətləndirilməsi, habelə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatının təhlili daxildir.

Hesab edirik ki, audit rəyimizi bildirmək üçün əsas verən yetərli və uyğun audit sübutu əldə etmişik.

Rəy

Fikrimizcə, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Qrupun 31 dekabr 2012-ci il tarixinə olan maliyyə vəziyyətini və onun həmin tarixdə bitən il üzrə maliyyə nəticələri və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olmaqla bütün əhəmiyyətli hallarda düzgün əks etdirir.

Deloitte & Touche

18 aprel 2013-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

BANK OF BAKU AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT

(Manatla ifadə olunan səhm üzrə gəlir istisna olmaqla min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2012- ci il tarixinə bitən il	31 dekabr 2011- ci il tarixinə bitən il
Faiz gəliri			
Amortizasiya olunmuş dəyərlə qeyd edilən maliyyə aktivləri üzrə faiz gəliri aşağıdakılardan ibarətdir:			
Maliyyə lizinqləri üzrə debitor borcları istisna olmaqla, müştərilərə verilmiş kreditlər		94,305	61,094
Digər borc qiymətli kağızları		154	152
Maliyyə lizinqləri üzrə debitor borcları		129	961
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları		105	251
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər		97	258
	24	94,790	62,716
Faiz xərci			
Amortizasiya olunmuş dəyərlə qeyd edilən maliyyə öhdəlikləri üzrə faiz xərci:			
Müştərilərə ödənilməli vəsaitlər		(27,511)	(20,647)
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər		(3,575)	(2,466)
Subordinasiyalı borclar		(406)	(412)
Buraxılmış borc qiymətli kağızları		(57)	-
	24	(31,549)	(23,525)
FAİZ HESABLANAN AKTİVLƏR ÜZRƏ DƏYƏRSİZLƏŞMƏ ZƏRƏRLƏRİ ÜÇÜN EHTİYATDAN ƏVVƏL XALIS FAİZ GƏLİRİ		63,241	39,191
Kreditlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat	4	(5,143)	(1,304)
XALIS FAİZ GƏLİRİ		58,098	37,887
Xalis haqq və komissiya gəliri	5,24	6,487	4,142
Xarici valyutalar üzrə xalis gəlirlər/(zərərlər):			
- diling		431	492
- məzənnə fərqləri		37	(102)
Digər gəlirlər	6	2,698	2,442
XALIS QEYRI-FAİZ GƏLİRİ		9,653	6,974
İşçilərlə bağlı xərclər	7,24	(18,745)	(13,332)
Köhnəlmə və amortizasiya	7	(1,685)	(1,400)
Digər əməliyyat xərcləri	7,24	(6,556)	(4,406)
Daşınmaz əmlak üzrə dəyərsizləşmə zərəri	14	(138)	-
FAİZ HESABLANMAYAN XƏRCLƏR		(27,124)	(19,138)
MƏNFƏƏT VERGİSİNDƏN ƏVVƏL MƏNFƏƏT		40,627	25,723
Mənfəət vergisi (xərci)/gəliri	8	(8,292)	521
İL ÜZRƏ XALIS MƏNFƏƏT		32,335	26,244
SƏHM ÜZRƏ MƏNFƏƏT	22	9.51	7.72

İdarə heyəti adından:

İdarə Heyətinin Sədri
Fərid Hüseynov

18 aprel 2013-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Baş Mühəsib
Rəna Əfəndiyeva

18 aprel 2013-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

9-51-ci səhifələrdəki qeydlər hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

BANK OF BAKU AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
DİGƏR MƏCMU GƏLİRLƏR HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT
(Min Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2012-ci il tarixinə bitən il	31 dekabr 2011-ci il tarixinə bitən il
DÖVR ÜZRƏ XALIS MƏNFƏƏT		32,335	26,244
DİGƏR MƏCMU GƏLİRLƏR			
Sonralar mənfəət və ya zərər də yenidən təsnifləşdirilməyən maddələr :			
Əmlakın yenidən qiymətləndirilməsindən yaranan xalis gəlirlər		4,922	-
Mənfəət vergisi	8	(984)	-
MƏNFƏƏT VERGİSİNDƏN SONRA DİGƏR MƏCMU GƏLİRLƏR		3,938	-
CƏMİ MƏCMU GƏLİRLƏR		36,273	26,244

İdarə heyəti adından:

İdarə Heyətinin Sədri
Fərid Hüseynov

18 aprel 2013-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Baş Mühəsib
Rəna Əfəndiyeva

18 aprel 2013-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

9-51-ci səhifələrdəki qeydlər hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

BANK OF BAKU AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNƏ MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT (Min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2012- ci il	31 dekabr 2011- ci il
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	9	27,160	17,976
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	10	8,900	5,574
Müştərilərə verilmiş kreditlər	11,24	407,134	257,580
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları	12,24	18,578	8,691
Digər borc qiymətli kağızları	13	5,015	5,012
Əmlak və avadanlıq	14	16,703	9,684
Qeyri-maddi aktivlər	15	1,025	290
Digər aktivlər	16	1,666	2,490
		486,181	307,297
CƏMİ AKTİVLƏR			
ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL			
ÖHDƏLİKLƏR:			
Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödənilməli məbləğlər	17	72,482	37,990
Müştərilərə ödənilməli məbləğlər	18,24	300,620	206,158
Buaxılmış borc qiymətli kağızları	19	10,057	-
Cari mənfəət vergisi öhdəlikləri		3,041	86
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlikləri	8	1,630	708
Digər öhdəliklər	20,24	2,756	2,323
Subordinasiya borcu	21,24	2,816	2,816
		393,402	250,081
Cəmi öhdəliklər			
KAPİTAL:			
Səhmdar kapitalı	22	52,870	26,180
Əmlakın yenidənqiymətləndirmə ehtiyatı		7,989	4,424
Bölüşdürülməmiş mənfəət		31,920	26,612
		92,779	57,216
Cəmi kapital			
		486,181	307,297
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL			

İdarə heyəti adından:

İdarə Heyətinin Sədri
Fərid Hüseynov

18 aprel 2013-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Baş Mühəsib
Rəna Əfəndiyeva

18 aprel 2013-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

9-51-ci səhifələrdəki qeydlər hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

BANK OF BAKU AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

31 DEKABR 2012-CI İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI
(Min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	Səhmdar kapitalı	Əmlakın yenidən qiymətləndirilməsi ehtiyatı	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi kapital
1 yanvar 2011-ci il		12,852	4,788	18,665	36,305
Cəmi il üzrə məcmu gəlir		-	-	26,244	26,244
Yenidən qiymətləndirmə ehtiyatının köhnəlməsi		-	(364)	364	-
2010-cu il üçün mənfəətin səhmdar kapitalına yönləndirilməsi	22	13,328	-	(13,328)	-
Elan olunmuş dividendlər	22	-	-	(5,333)	(5,333)
31 dekabr 2011-ci il		26,180	4,424	26,612	57,216
İl üzrə mənfəət		-	-	32,335	32,335
Yenidən qiymətləndirmə ehtiyatının köhnəlməsi		-	(373)	373	-
İl üzrə digər məcmu gəlir		-	3,938	-	3,938
2011-ci il üçün mənfəətin səhmdar kapitalına yönləndirilməsi	22	26,690	-	(26,690)	-
Elan olunmuş dividendlər	22	-	-	(710)	(710)
31 dekabr 2012-ci il		52,870	7,989	31,920	92,779

İdarə heyəti adından:

İdarə Heyətinin Sədri
Fərid Hüseynov

18 aprel 2013-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Baş Mühasib
Rəna Əfəndiyeva

18 aprel 2013-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

9-51-ci səhifələrdəki qeydlər hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

BANK OF BAKU AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİ HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT (Min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2012-ci il tarixinə bitən il	31 dekabr 2011-ci il tarixinə bitən il
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTİNDƏN YARANAN PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Alınmış faizlər		102,070	65,521
Ödənilmiş faizlər		(25,843)	(21,188)
Alınmış haqq və komissiyalar		7,383	5,168
Ödənilmiş haqq və komissiyalar		(1,223)	(1,202)
Xarici valyutalarda dilinq əməliyyatlarından əldə olunmuş xalis gəlirlər		431	492
Alınmış digər gəlirlər		2,639	2,453
Ödənilmiş işçi heyəti xərcləri		(18,727)	(13,093)
Ödənilmiş digər əməliyyat xərcləri		(6,699)	(4,447)
Əməliyyat aktivləri və öhdəliklərində dəyişiklikdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən əldə edilən pul vəsaiti		60,031	33,704
<i>Əməliyyat aktivlərində xalis artım</i>			
Banklar və digər kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər		(3,337)	(659)
Müştərilərə verilmiş kreditlər		(161,379)	(84,133)
Digər aktivlər		(186)	(412)
<i>Əməliyyat öhdəliklərində xalis artım/(azalma)</i>			
Banklar və digər maliyyə institutları qarşısında öhdəliklər		34,297	(508)
Müştərilər qarşısında öhdəliklər		88,977	48,436
Digər öhdəliklər		(12)	(1,286)
Mənfəət vergisindən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə daxil olan/(istifadə edilən) xalis pul vəsaitləri		18,391	(4,858)
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(5,399)	(136)
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə daxil olan/(istifadə edilən) xalis pul vəsaitləri		12,992	(4,994)
İNVESTİSIYA FƏALİYYƏTİNDƏN YARANAN PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Yenidən satıla bilən investisiya qiymətli kağızlarının alınması		(88,943)	(83,311)
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızlarının satışı və alışı üzrə gəlir		79,143	101,147
Digər borc qiymətli kağızlarının alışı		-	(1,354)
Əmlak və avadanlığın alışı		(2,806)	(3,911)
Əmlak və avadanlığın satışından gəlir		11	9
Qeyri-maddi aktivlərin alışı	15	(824)	(48)
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə (istifadə olunan)/daxil olan xalis pul vəsaitləri		(13,419)	12,532

BANK OF BAKU AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİ HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT (DAVAMI) (Min Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2012-ci il tarixinə bitən il	31 dekabr 2011-ci il tarixinə bitən il
MALİYYƏLƏŞDİRMƏ FƏALİYYƏTİNDƏN YARANAN PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Buraxılmış borc qiymətli kağızları üzrə gəlir		10,000	-
Ödənilmiş dividendlər		(639)	(4,794)
Kapitalizasiya üzrə ödəmə mənbəyindən tutulan vergi		-	(1,481)
Maliyyələşmə fəaliyyətləri üzrə daxil olan / (istifadə edilən) xalis pul vəsaitləri		9,361	(6,275)
Xarici valyuta məzənnəsindəki dəyişikliklərin xarici valyuta ilə saxlanılan pul vəsaitləri qalıqlarına və onların ekvivalentlərinə təsiri		250	(342)
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN EKVİVALENTLƏRİNDƏ XALIS ARTIM		9,184	921
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN EKVİVALENTLƏRİ, ilin əvvəlində	9	17,976	17,055
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN EKVİVALENTLƏRİ, ilin sonunda	9	27,160	17,976

Əhəmiyyətli qeyri-pul maliyyələşdirmə əməliyyatları

2012-ci il ərzində Qrupun həyata keçirdiyi qeyri-pul əməliyyatları 2011-ci il üçün 26,690 min manat məbləğində mənfəətin səhmdar kapitalına kapitalizasiyasından ibarət olmuşdur (2011-ci il üçün 13,328 min manat mənfəətin səhmdar kapitalına yönləndirilməsi).

İdarə Heyəti adından:

İdarə Heyətinin Sədri
Fərid Hüseynov

18 aprel 2013-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Baş Mühəsib
Rəna Əfəndiyeva

18 aprel 2013-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

9-51-ci səhifələrdəki qeydlər hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

BANK OF BAKU AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmasa, min Azərbaycan manatı ilə)

1. ÜMUMİ MƏLUMAT

"Bank of Baku" ASC Qrupun ana müəssisəsidir. 18 fevral 2005-ci ildə "Bank of Baku" Açıq Səhmdar Kommersiya Bankı və Bank İlkbank Qapalı Səhmdar Kommersiya Bankı birləşdi və "Bank of Baku" ("Bank") Açıq Səhmdar Kommersiya Bankı adı altında yeni bankı təsis edildi. Bank Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının ("ARMB") 18 fevral 2005-ci il tarixli 247 sayılı bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir. Bank 15 may 2006-cı ildə "Bank of Baku" Açıq Səhmdar Kommersiya Bankı adını "Bank of Baku" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti adına dəyişmişdir.

Bank əhalidən depozitlər qəbul edir və kreditlər verir, Azərbaycanda və xaricdən ödənişlər köçürür, valyuta mübadilə edir və kommersiya və fiziki şəxslərə bank xidmətlərini göstərir. Əsas ofisi Bakı şəhərində yerləşməklə şəhərdə və Azərbaycanın digər şəhərlərində 18 (2005-ci il: 15) filiala (2010-cu il: 1 xidmət məntəqəsi) malikdir. Bankın qeydiyyatdan keçmiş hüquqi ünvanı belədir: Atatürk Prospekti 42, AZ 1069, Azərbaycan.

30 iyul 2007-ci il tarixindən etibarən Bank sığorta əmanətləri sisteminin üzvüdür. Sistem Əmanətin Sığortası haqqında Qanun və digər qaydalar əsasında fəaliyyət göstərir və Azərbaycan Əmanətlərin Sığortası Fondu tərəfindən tənzimlənir.

Sığorta biznes tənəzzülü və ARMB-nin bank lisenziyasının ləğv edildiyi təqdirdə hər fərdi hal üzrə 30 min Azərbaycan manatına qədər olan məbləğdə Bankın fərdi depozitorlara olan öhdəliyini ödəyir.

Bank konsolidə edilmiş bank qrupunun ("Qrup") ana müəssisəsidir və qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına aşağıdakı müəssisələr daxildir:

Adı	Fəaliyyət göstərdiyi ölkə	Təsisçi payı və ya hissəsi/ səsvərmə hüquqları (%)		Fəaliyyətin növü
		2012	2011	
Bank of Baku ASC	Azərbaycan Respublikası	Ana müəssisə		Bankçılıq
BOB Broker Ltd.	Azərbaycan Respublikası	100		Broker xidmətləri

"BOB Broker" MMC ("Törəmə müəssisə") Bankın tam sahib olduğu törəmə müəssisə olub Bankın maliyyə hesabatlarında konsolidasiya edilir. Törəmə müəssisə Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi əsasında 28 fevral 2007-ci ildə məhdud məsuliyyətli cəmiyyət qismində təsis edilmişdir. Əsasən Azərbaycan fond birjasında qiymətli kağızların brokerliyi ilə məşğuldur. 15 may 2007-ci ildən Azərbaycan Respublikası Qiymətli Kağızlar Komitəsinin qiymətli kağızlarla əməliyyatlar üçün lisenziyasına malikdir.

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci illər üzrə Bankın buraxılmış səhmlərinə aşağıdakı səhmdarlar sahib olmuşlar:

	31 dekabr 2012-ci il, %	31 dekabr 2011-ci il, %
Səhmdar		
NAB Holding	40.00	40.00
Azpetrol Neft Şirkəti MMC	28.89	28.89
Rafiq Əliyev	11.22	11.22
Elçin İsayev	10.00	10.00
Azinvest MMC	9.89	9.89
Cəmi	100	100

NAB Holdingə Nader Mohagdegh Oromi, Bahram Mohaghegh Oromi və Şahram Mohaqregh Oromi tərəfindən nəzarət edilir. Azpetrol Neft Şirkəti MMC-nin son səhmdarı Məmmədov İbrahim, Azinvest MMC-dən isə Rafiq Əliyevdir. R. Əliyev həmçinin Bankın səhmdar kapitalının 21.11%-nə sahibdir (birbaşa iştirak payının 11.22%-i və Azinvest MMC vasitəsilə 9.89%-i).

Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları buraxılması 18 aprel 2013-cü il tarixində İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq edilmişdir.

2. MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU QAYDALARI

Uyğunluq haqqında bəyanat

Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Mühasibat Uçotu üzrə Beynəlxalq Standartları Şurası ("MÜBSSŞ") tərəfindən buraxılmış Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) və Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhi Komitəsi ("BMHŞK") tərəfindən verilmiş şərtlərə müvafiq olaraq hazırlanmışdır.

Təqdimat meyarlarının digər əsasları

Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Qrupun proqnozlaşdırıla bilən gələcəkdə fasiləsizlik prinsipinə uyğun olaraq fəaliyyətini davam etdirə biləcəyi haqqında fərziyyələr əsasında hazırlanmışdır.

Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları, başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan Manatı (manat) ilə ifadə edilir. Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları aşağıda göstərilən mühasibat uçotu qaydalarında izah edildiyi kimi yenidən qiymətləndirmə məbləğində və ya ədalətli dəyərlə ölçülmüş binalar və bəzi maliyyə alətləri istisna olunmaqla, ilkin dəyər əsasında tərtib edilmişdir. İlkin dəyər ümumi olaraq aktivin mübadilə edilə biləcəyi ədalətli dəyərə əsaslanır.

Bank və onun Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatdan keçərək konsolidə edilmiş şirkətləri mühasibat uçotunu yerli mühasibat uçotu qaydalarına uyğun olaraq aparırlar. Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları məcburi mühasibat uçotu qaydalarına istinadən hazırlanmış və MHBS-na uyğunlaşdırılması üçün tərtibatında düzəlişlər edilmişdir.

Qrup maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatını likvidlik ardıcılığı ilə geniş şəkildə təqdim edir. Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın verilməsi tarixindən sonra 12 ay ərzində (cari) və 12 aydan çox müddət (uzunmüddətli) ərzində əvəzləşdiriləcək və ya ödəniləcək məbləğlər üzrə təhlili 27 sayılı Qeyddə göstərilir.

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri yalnız uçotda tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğlərin maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda göstərilməsi üçün qanuni hüquq mövcud olduqda və xalis məbləğ əsasında hesablaşmalar aparılması, yaxud da eyni vaxtda aktivlərin satılması və öhdəliyin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulduqda bir-birinə qarşı əvəzləşdirilir. Gəlir və xərclər hər hansı mühasibat uçotu standartları və şərhilə tələb olunan və ya icazə verilən və Qrupun uçot siyasətində xüsusi şəkildə açıqlanmış hallar istisna olmaqla məcmu gəlir haqqında konsolidə edilmiş hesabatda əvəzləşdirilmir.

Əməliyyat valyutası

Qrupun bütün müəssisələrinin maliyyə hesabatlarına daxil edilən maddələr Qrupun fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitdəki valyutanı ("əməliyyat valyutası") istifadə etməklə ölçülür. Qrupun ana müəssisəsinin əməliyyat valyutası Azərbaycan manatıdır. Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının təqdim olunduğu valyuta Manatdır. Başqa qeydlər olmazsa bütün maliyyə məlumatları yaxın minlik ədədinə qədər yuvarlaqlaşdırılmışdır.

Əsas mühasibat uçotu qaydaları aşağıda təqdim olunur.

Konsolidasiyanın əsasları

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına Bankın və onun nəzarətində olan (törəmə) müəssisələrin maliyyə hesabatları daxildir. Nəzarət o zaman həyata keçirilir ki, Bank investisiya obyektinin fəaliyyətindən mənfəət əldə etmək məqsədilə onun maliyyə və əməliyyat siyasətini tənzimləmək iqtidarında olsun.

Lazım olduqda törəmə müəssisələrdə tətbiq edilən mühasibat uçotu qaydalarının Qrupdakı digər müəssisələr tərəfindən istifadə olunan mühasibat uçotu qaydalarına uyğunlaşdırılması üçün törəmə müəssisələrinin maliyyə hesabatlarına düzəlişlər edilir.

Qruparası bütün əməliyyatlar, qalıqlar, gəlir və xərclər konsolidasiya zamanı tam çıxarılır.

Faiz gəliri və xərclərinin tanınması

Faiz gəliri və xərci effektiv faiz metodundan istifadə etməklə, hesablama metodu ilə uçot əsasında tanınır. Effektiv faiz metodu maliyyə aktivi və ya maliyyə öhdəliyinin yaxud maliyyə aktivləri və ya öhdəlikləri qrupunun amortizasiya olunmuş dəyərinin hesablanması və faiz gəliri yaxud faiz xərcinin müvafiq dövr üzrə bölüşdürülməsi üsuludur.

Effektiv faiz dərəcəsi borc alətinin nəzərdə tutulan müddəti və ya (tətbiq olunarsa) daha qısa müddət ərzində hesablanmış nağd pul daxilolmalarını (o cümlədən, effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz hissəsini təşkil edən məntəqələrdə ödənilmiş yaxud alınmış bütün haqlar, əməliyyat xərcləri və digər mükafat yaxud endirimlər) ilkin tanınma anında xalis balans məbləğində dəqiqliklə diskontlaşdırılan dərəcədir.

Gəlir borc alətləri üçün effektiv faiz dərəcəsi əsasında uçotda tanınır.

Maliyyə aktivi yaxud bənzər maliyyə aktivləri qrupu ehtimal olunan zərərin baş verməsi nəticəsində hesabdən qismən (bir hissəsi qismən) silinərsə, faiz gəliri bundan sonra dəyersizləşmə üzrə zərərin ölçülərini müəyyən etmək məqsədilə gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin diskontlaşdırılması üçün tətbiq edilən faiz dərəcələrindən istifadə olunmaqla uçotda tanınır.

Ədalətli dəyərle qeyd edilən aktivlər üzrə qazanılmış faizlər faiz gəliri daxilində təsnif edilir.

Gəlirin tanınması – digər

Haqq və komissiya gəlirinin tanınması

Kreditlərin verilməsinə görə komissiya haqları birbaşa xərclər ilə birlikdə təxirə salınır və kredit üzrə effektiv faiz dərəcəsinə düzəliş kimi uçotda tanınır. Kreditin ayrılması xüsusi kredit razılaşmasının bağlanmasına gətirib çıxaracağı ehtimal edilən hallarda, kreditin alınmasına görə komissiya haqqı birbaşa xərclər ilə birlikdə təxirə salınır və nəticədə verilən kreditin effektiv faiz dərəcəsinə düzəliş kimi uçotda tanınır. Kreditin alınması xüsusi kredit razılaşmasının bağlanması ilə nəticələnəcəyi ehtimal edilmədiyi hallarda, kreditin alınmasına görə komissiya haqqı kredit verilişi müddətinin qalan dövrü üzrə mənfəət və ya zərər haqqında konsolidə edilmiş hesabatda tanınır. Kreditin ayrılması öhdəliyinin müddəti kredit verilmədən başa çatarsa, belə öhdəliyə görə komissiya haqqı müddət başa çatdığı anda mənfəət və ya zərər hesablarında tanınır. Kredite xidmət etmə haqqı kredit üzrə ödənişlər yerinə yetirildiyi təqdirdə gəlirlər kimi uçotda tanınır. Bütün digər komissiyalar xidmətlər yerinə yetirildikdə tanınır.

Dividend gəlirinin tanınması

Dividend gəliri X–dividend tarixində tanınır (bu şərtlə ki, Qrupa iqtisadi mənfəətin daxil olması ehtimalı və gəlir məbləğinin etibarlı qiymətləndirilməsi mümkün olsun).

Maliyyə alətləri

Qrup maliyyə aləti üzrə müqavilə öhdəliyinə tərəf olduğu halda, maliyyə aktivləri və öhdəlikləri maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda tanınır. Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin adı alqı – satqısı prosesləri hesablaşma tarixi üzrə uçot üsulundan istifadə etməklə tanınır.

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri ilkin anda ədalətli dəyərle ölçülür. Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin alınması və buraxılmasına aidiyyəti olan birbaşa əməliyyat xərcləri uçotda ilkin tanınma anında maliyyə aktivləri yaxud maliyyə öhdəliklərinin müvafiq olaraq ədalətli dəyərinə əlavə edilir və ya bu dəyərdən çıxılır.

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri kassadakı qalıq vəsaitlərdən, məcburi ehtiyatlar istisna olmaqla, ARMB-dan alınacaq vəsaitlərdən və ilkin ödəniş müddəti 90 gündən artıq olmayan və müqavilə öhdəliklərindən azad olan banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlərdən ibarətdir.

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankındakı Məcburi ehtiyat depozitləri

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankındakı Məcburi ehtiyat depozitləri Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olaraq istifadəsi ilə bağlı məhdudiyyətlər nəzərə alınmaqla Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankından yerləşdirilmiş məcburi ehtiyat depozitlərini əks etdirir. Yuxarıdakıları nəzərə alaraq, Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən tələb olunan minimum ehtiyat depozitinin məbləği pul vəsaitləri haqqında konsolidə edilmiş hesabatda pul vəsaitlərin ekvivalentləri kimi daxil edilməmişdir.

Maliyyə aktivləri

Qrupun maliyyə aktivləri aşağıdakı xüsusi kateqoriyalar üzrə təsnif edilir: "satıla bilən" (SB) maliyyə aktivləri və "kreditlər və debitor borcları". Təsnifləşdirmə maliyyə alətinin mahiyyəti və məqsədindən asılıdır və ilkin tanınma anında müəyyən olunur.

Satıla bilən maliyyə aktivləri

Satıla bilən maliyyə aktivləri satıla bilməsinə görə müəyyən edilmiş yaxud da verilmiş kreditlər və debitor borcları, ödəmə müddətinə qədər saxlanılan investisiyalar və ya mənfəət və ya zərər hesablarında ədalətli dəyerdə qeyd edilən maliyyə aktivləri kimi təsnif olunmayan qeyri-derivativlərdir.

Qrup tərəfindən saxlanılan Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının notları SB qismində təsniflənir və fəal bazarda alqı-satqı edilir və ədalətli dəyerdə qeyd olunur.

Fəal bazarda qiyməti bəyan edilməmiş və ədalətli dəyəri düzgün ölçülə bilməyən SB investisiya qiymətli kağızları hər hesabat dövrünün sonunda müəyyən olunmuş hər hansı ehtimal olunan zərər çıxılmaqla ilkin dəyərində ölçülür.

Kreditlər və debitor borcları

Sabit və ya müəyyən oluna bilən ödənişləri olan və fəal bazarda qiyməti bəyan edilməmiş ticarət debitor borcları, müştərilərə verilmiş kreditlər və digər debitor borcları "müştərilərə verilmiş kreditlər və debitor borcları" kimi təsnif edilir. Kreditlər və debitor borcları effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə dəyərsizləşmə çıxıldıqdan sonra amortizasiya olunmuş dəyerdə ölçülür. Faiz gəliri, faizin tanınması cüzi əhəmiyyət kəsb etdiyi qısamüddətli kreditlər istisna edilməklə, effektiv faiz dərəcəsinə tətbiq etməklə uçotda tanınır.

Digər borc qiymətli kağızları

Bu təsnifata sabit və ya müəyyən olunan ödənişləri və sabit ödəmə tarixi olan borclara malik qeydiyyatdan keçməmiş qeyri-derivativ maliyyə aktivləri daxildir. Rəhbərlik ilkin tanınma zamanı digər borc qiymətli kağızların təsnifatını müəyyən edir və hər hesabat dövrünün sonunda həmin təsnifatın müvafiqliyini yenidən qiymətləndirir. Digər borc qiymətli kağızları amortizasiya edilmiş dəyerdə hesablanır və 39 sayılı MUBS çərçivəsində kredit və debitor borcları kimi təsniflənir.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşdirilməsi

Maliyyə aktivləri dəyərsizləşmənin müəyyən edilməsi məqsədilə hər hesabat dövrünün sonunda qiymətləndirilir. Maliyyə aktivinin ilkin tanınmasından sonra baş vermiş bir və ya bir neçə hadisə nəticəsində investisiyaların gələcək pul hərəkətinin təsirə məruz qaldığına sübut edən obyektiv sübut yaranarsa, maliyyə aktivləri dəyərsizləşmiş hesab edilir.

SB kimi təsnif edilən bazara çıxarılmamış investisiya qiymətli kağızlarına gəldikdə isə, belə qiymətli kağızın ədalətli dəyərinin uzun sürən müddət ərzində ilkin dəyərindən əhəmiyyətli dərəcədə aşağı düşməsi onun dəyərsizləşməsinə təsdiq edən obyektiv sübut hesab edilir.

Bütün digər maliyyə aktivləri halında, dəyərsizləşməni göstərən amillərə aşağıdakılar aid ola bilər:

- Emitent və ya qarşı tərəfin əhəmiyyətli maliyyə çətinlikləri; yaxud

- Əsas borc məbləği və ya faizlərin vaxtında ödenilməməsi və ya ödəmə öhdəliyinin yerinə yetirilməməsi halları kimi müqavilə şərtlərinin pozulması
- Borcalanın müflisiyə uğrayacağı və ya maliyyə strukturunun yenidən təşkil edəcəyi güman olunduqda yaxud da
- Maliyyə çətinlikləri səbəbindən qeyd olunan maliyyə aktivinin təqdim edildiyi fəal bazar məkanlarının yox olması.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və debitor borcları kimi müəyyən maliyyə aktivləri kateqoriyaları halında, ayrı-ayrılıqda dəyərsizləşməyə ehtimalı qiymətləndirilən aktivlər, əlavə olaraq, dəyərsizləşmənin müəyyən olunması məqsədilə kollektiv şəkildə təhlil edilir. Müştərilərə verilmiş kreditlər və debitor borcları portfelinin dəyərsizləşdiyini göstərən obyektiv sübutlara Qrupun ödənişlərinin yığılması ilə bağlı keçmiş təcrübəsi, portfeldə vaxtı gecikdirilən ödəmələrin sayının artması, eləcə də borc öhdəliyinin yerinə yetirilməməsi ilə əlaqələndirilən yerli və ya ölkə iqtisadi şəraitlərdə müşahidə olunan dəyişikliklər aid edilə bilər.

Amortizasiya olunmuş dəyərlə qeyd edilən maliyyə aktivləri halında, hesabatda tanınmış ehtimal olunan zərərin məbləği aktivin balans dəyəri ilə maliyyə aktivinin ilkin effektiv faiz dərəcəsində diskontlaşdırılmış təxmin edilən gələcək pul vəsaiti hərəkətinin cari dəyəri arasındakı fərqləndirilir.

Alış dəyəri ilə qeyd edilən maliyyə aktivləri halında isə, ehtimal olunan zərərin bütün məbləği aktivin balans dəyəri ilə bənzər maliyyə aktivləri üçün tətbiq olunan cari bazar gəlirlilik norması dərəcəsində diskontlaşdırılmış təxmin edilən gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyəri arasındakı fərqlə ölçülür. Belə dəyərsizləşmə zərəri sonrakı dövrlərdə əvəzləşdirilir.

Maliyyə aktivinin balans dəyəri, belə dəyərin ehtiyatlar hesabına azalmasını nəzərdə tutulan verilmiş kreditlər və debitor borcları halı istisna edilməklə, bütün maliyyə aktivləri üçün birbaşa olaraq dəyərsizləşmə zərəri məbləğində azaldılır. Müştərilərə verilmiş kreditlərin və ya debitor borclarının yığılması mümkün olmadıqda, belə məbləğlər ehtiyatlar hesabına qarşı silinir. Əvvəllər silinmiş məbləğlərin daha sonra qaytarılması ehtiyat hesabına kreditləşdirilir. Ehtiyatlar hesabının balans məbləğindəki dəyişikliklər məcmu mənfəət haqqında konsolidə edilmiş hesabatda tanınır. SB kimi təsnif edilən bazara çıxarılmamış investisiya qiymətli kağızlarının dəyərsizləşməsi zamanı digər məcmu gəlirdə əvvəl tanınan gəlir və ya xərclər dövr ərzində mənfəət və ya zərər kimi yenidən təsnifləşdirilir.

Amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülən aktivlər halında, sonrakı dövrdə ehtimal olunan zərəri azalarsa və bu azalma dəyərsizləşmənin üçüncü andan sonra baş vermiş hadisə ilə obyektiv şəkildə əlaqələndirilə bilər, bundan qabaq üçüncü andan tanınmış ehtimal olunan zərəri məcmu gəlirlər haqqında konsolidə edilmiş hesabatda əvəzləşdirilir bu şərtlə ki, dəyərsizləşmənin əvəzləşdirildiyi tarixdə investisiyanın balans məbləği dəyərsizləşmə üçüncü andan tanınmadığı təqdirdə amortizasiya dəyərindən artıq olmasın. SB kapital qiymətli kağızlarına gəldikdə, əvvəllər məcmu gəlirlər haqqında konsolidə edilmiş hesabatda tanınmış dəyərsizləşmə üzrə zərər məcmu gəlirlər haqqında konsolidə edilmiş hesabatda əvəzləşdirilmir. Dəyərsizləşmə üzrə zərərdən sonra ədalətli dəyerdə baş vermiş hər hansı artım digər məcmu gəlirlərdə edilmiş tanınır və investisiyaların yenidən qiymətləndirilməsi üzrə ehtiyatlar başlığı altında toplanılır. SB borc qiymətli kağızları halında isə, investisiyaların ədalətli dəyərindəki artım dəyərsizləşmənin tanındığı andan sonra baş vermiş hadisə ilə obyektiv şəkildə əlaqələndirildikdə, dəyərsizləşmə üzrə zərər mənfəət və ya zərər hesablarında əvəzləşdirilir.

Şərtləri təkrar razılaşıdırılmış kreditlər

Mümkün olan hallarda Qrup girova sahib çıxmaq əvəzinə kredit şərtlərinin təkrar razılaşıdırılması məqsədini güdür. Bu ödəniş müddətinin uzadılması və yeni kredit şərtlərinin razılaşıdırılmasını nəzərdə tuta bilər. Şərtlər yenidən razılaşıdırıldıqda, hər hansı dəyərsizləşmə şərtlərdə dəyişikliklərin edilməsindən əvvəl hesablanmış ilkin effektiv faiz dərəcəsindən istifadə etməklə ölçülür və kredit vaxtı ötmüş hesab edilmir. Rəhbərlik bütün meyarlar üzrə tələblərin yerinə yetirilməsini və gələcək ödənişlərin baş tutacağını təmin etmək məqsədilə şərtləri təkrar razılaşıdırılmış kreditləri nəzərdən keçirir. Kreditlər ilkin effektiv faiz dərəcəsindən istifadə edərək hesablanmaqla fərdi və ya birgə dəyərsizləşmə qiymətləndirilməsinin obyektivi olmaqda davam edir.

Kreditlərin və avansların silinməsi

Kreditlər və avanslar yığılması mümkün olmadıqda ehtimal olunan zərər üçün ehtiyatlara qarşı hesabdan silinirlər. Rəhbərlik Qrupa ödənilməli olan borcların yığılması üçün bütün mümkün vasitələrdən istifadə etdikdən və Qrup saxladığı bütün girov vəsaitləri satdıqdan sonra kreditlər və avanslar hesabdan silinir. Əvvəllər hesabdan silinmiş məbləğlərin sonradan bərpa edilməsi ödənişlərin qaytarılması dövründə mənfəət və zərər haqqında konsolidə edilmiş hesabatda maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi məbləğinə qarşı əvəzləşdirilir. Qanunvericilik tələblərinə uyğun olaraq kreditlər yalnız Müşahidə Şurasının təsdiqindən sonra və müəyyən hallarda Məhkəmənin müvafiq qərarlarına əsasən hesabdan silinir.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması

Maliyyə aktivinin tanınması (və ya, müvafiq halda maliyyə aktivinin bir hissəsi və ya oxşar maliyyə aktivləri qrupunun bir hissəsi) aşağıdakı hallarda dayandırılır:

- Aktivdən pul vəsaiti hərəkətini əldə etmək hüququnun müddəti başa çatdıqda;
- Şirkət aktivdən pul vəsaitini almaq hüququnu köçürmüş və ya saxlamış, lakin "köçürmə razılaşması" vasitəsilə üçüncü tərəfə maddi gecikmə olmadan həmin vəsaitləri tam ödəmək öhdəliyini üzərinə götürmüşsə
- Şirkət aktivin bütün risk və mükafatlarını ya (a) köçürmüş, ya da (b) köçürməmiş və ya saxlamamış olduğu, lakin aktivin üzərində nəzarətini köçürmüş olduğu halda.

Maliyyə aktivinin tanınması o zaman dayandırılır ki, həmin aktiv köçürülmüş olsun və ya köçürmə tanınmasının dayandırılması şərtlərinə cavab vermiş olsun. Köçürmə ilə a) Qrupun aktivin pul vəsaitini əldə etməsi üçün müqavilə hüquqlarını ötürməsi və ya b) aktivin pul vəsaitini alması hüququnu saxlaması, lakin həmin vəsaiti üçüncü tərəfə ödəməsi öhdəliyini daşması tələb olunur. Köçürmədən sonra, Qrup köçürülmüş aktivə sahibliyin risk və mükafatlarını saxlaması səviyyəsini yenidən qiymətləndirir. Əgər bütün risk və mükafatlar əsaslı şəkildə saxlanılmışsa, aktiv balansda qalır. Əgər bütün risk və mükafatlar əsaslı şəkildə köçürülmüşsə, aktivin tanınması dayandırılır. Əgər bütün risk və mükafatlar əsaslı şəkildə nə saxlanılmış, nə də köçürülmüşsə, Qrup aktivin üzərində nəzarəti saxlayıb saxlamamasını qiymətləndirir. Əgər nəzarəti saxlamayıbsa, aktivin tanınması dayandırılır. Qrupun aktiv üzərində nəzarəti saxladığı hallarda, davamlı fəaliyyəti müddətində aktivin tanınmasını davam etdirir.

Maliyyə öhdəlikləri və buraxılmış kapital alətlər

Borc və ya kapital qismində təsnifləşdirmə

Borc və kapital alətləri müqavilə şərtlərinə, habelə maliyyə öhdəliyi və kapital alətlərinə verilmiş tərifə əsasən maliyyə öhdəlikləri yaxud da kapital kimi təsnif edilir.

Kapital aləti

Kapital aləti bütün öhdəlikləri çıxdıqdan sonra müəssisənin aktivlərinə qarşı qalan pay hüququnu təsdiqləyən hər hansı müqavilədir. Qrup tərəfindən buraxılmış kapital alətləri birbaşa buraxılış xərcləri çıxılmaqla əldə edilmiş vəsaitlər kimi tanınır.

Maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəlikləri "digər maliyyə öhdəlikləri" kimi təsnif edilir.

Digər maliyyə öhdəlikləri

Digər maliyyə öhdəlikləri, banklar və digər maliyyə institutlarına verilən vəsaitlər daxil olmaqla, müştərilərə verilən vəsaitlər, digər öhdəliklər və subordinasiya borcları ilkin anda əməliyyat xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərle ölçülür.

Digər maliyyə öhdəlikləri sonradan effektiv faiz metodu istifadə edilməklə və faiz xərcləri effektiv gəlir əsasında tanınmaqla amortizasiya olunmuş dəyərle ölçülür.

Effektiv faiz metodu maliyyə öhdəliyinin amortizasiya olunmuş dəyərini hesablanması və faiz xərclərinin müvafiq dövr üzrə bölüşdürülməsi üsuludur. Effektiv faiz dərəcəsi təxmin edilən gələcək nağd pul ödəmələrini maliyyə öhdəliyinin güman edilən müddəti yaxud (məqsədemüvafiq hallarda) daha qısa müddət ərzində ilkin tanınma zamanı xalis balans dəyərində dəqiqliklə diskontlaşdırılan dərəcədir.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması

Maliyyə öhdəliyinin tanınması yalnız Qrup ödəniş öhdəliyini yerinə yetirdikdə, belə öhdəlik ləğv olunduqda yaxud müddəti başa çatdıqda dayandırılır. Mövcud maliyyə öhdəliyi tam başqa şərtlərlə eyni kreditörün təqdim etdiyi digər öhdəliklə əvəzlənsə, yaxud mövcud öhdəliyə əhəmiyyətli düzəlişlər edilərsə, belə əvəzləmə və ya düzəliş ilkin öhdəliyin tanınmasının dayandırılması və yeni öhdəliyin tanınması kimi qəbul edilir. Tanınması dayandırılmış maliyyə öhdəliyinin balans dəyəri ilə nəzəri olaraq ödənilmiş və ödəniləcək məbləğlər arasındakı fərq mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Maliyyə zəmanəti müqavilələri

Maliyyə zəmanəti müqaviləsi borc aləti üzrə şərtlərə əsasən ödənişin edilməsi olduğu tarixdə müəyyən debitorun belə ödənişləri yerinə yetirə bilməməsi səbəbindən qiymətli kağızın sahibinə dəymiş zərərin əvəzinin ödənilməsinə emitentdən tələb edən müqavilə formasıdır.

Qrup tərəfindən buraxılmış maliyyə zəmanəti müqavilələri ilkin olaraq ədalətli dəyərlə ölçülür və, ƏDMZ-də yer almadığı halda, sonradan aşağıdakı məbləğlərdən daha yüksəyi ilə ölçülür:

- Ehtiyatlar, Şərti öhdəliklər və Təəhhüdlər adlı 37 sayılı MUBS-a əsasən müəyyən olduğu kimi müqavilə üzrə öhdəlik məbləğindən; və
- Məqsədemüvafiq hallarda gəlirlərin tanınması qaydalarına əsasən uçotda tanınmış yığılan amortizasiya çıxılmaqla ilkin tanınmış məbləğdən.

İcarə

Lizinqin şərtlərinə əsasən mülkiyyət hüququ üzrə bütün risk və mükafatlar icarədarə ötürüldüyü zaman belə lizinq maliyyə lizinqi kimi təsnifləşdirilir. Bütün digər lizinqlər əməliyyat lizinqi kimi təsnifləşdirilir.

Qrup - icarəyə götürən tərəf qismində

Əməliyyat icarəsi üzrə ödənişlər icarəyə verilmiş aktivlərdən əldə olunan iqtisadi mənfəətin zaman sxemini daha dəqiqliklə təqdim edən digər sistemə əsaslanaraq mövcud olduğu hallar istisna edilməklə, icarə müddəti ərzində uçotda bərabər hissələrlə köhnəlmə metodu ilə xərclər kimi tanınır. Əməliyyat icarəsi üzrə şərti icarə haqları yarandıqları dövr üzrə uçotda xərclər kimi tanınır.

Əməliyyat icarəsi sövdələşməsinin bağlanması üçün icarə mükafatları alındıqda, belə mükafatlar öhdəlik kimi tanınır. Mükafatlardan irəli gələn məcmu mənfəət, aktivin icarəyə verilməsindən əldə olunmuş iqtisadi mənfəətin vaxt sxemini daha dəqiqliklə təqdim olunması imkanını verən digər sistemə əsaslanaraq mövcud olduğu hallar istisna edilməklə, düz xətt üsulu əsasında icarə haqqı xərclərinin azalması kimi tanınır.

Qrup icarəyə verən tərəf qismində

Maliyyə lizinqi üzrə icarəçidən alınan aktivlər Qrupun lizinqlər üzrə xalis investisiyası məbləğində debitor borcları kimi uçota alınır. Maliyyə lizinqi üzrə gəlirlər lizinqlə bağlı Qrupun xalis investisiyası üzrə gəlirin daimi dövrü dərəcəsini əks etdirmək üçün mühasibat dövrləri üzrə bölünür.

Əməliyyat icarəsi üzrə gəlir müvafiq lizinq müddəti üzrə düz xətt metodu ilə tanınır. Əməliyyat lizinqinin razılaşdırılması və təşkili zamanı çəkilmiş ilkin birbaşa xərclər icarəyə verilmiş aktivin balans dəyərində əlavə edilir və lizinq müddəti üzrə düz xətt üsulu ilə tanınır.

Əmlak və avadanlıq

Torpaq və binalar sonrakı dövrlərin yığılmış köhnəlmə və yığılmış ehtimal olunan zərəri çıxılmaqla maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda yenidən qiymətləndirmə dəyərində qeyd edilir ki, bu dəyər də onların yenidən qiymətləndirmə tarixinə olan ədalətli dəyərini təşkil edir. Yenidən qiymətləndirmə balans məbləğinin hər hesabat dövrünün sonunda ədalətli dəyəri tətbiq etməklə müəyyən oluna biləcək balans dəyərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənməyəcəyini təmin etmək üçün kifayət qədər müntəzəm qaydada həyata keçirilir.

Binaların yenidən qiymətləndirilməsindən irəli gələn hər hansı yenidən qiymətləndirmə artımı digər məcmu gəlirlər hesabatında tanınır və kapitalda yığılır, hərçənd ki, belə artımın bundan əvvəl mənfəət və zərər uçotunda tanınmış eyni aktivin yenidən qiymətləndirmə azalmasını əvəzləşdirdiyi və nəticə etibarilə, öncədən xərclənmiş azalma həcmində mənfəət və zərər hesabının kreditinə yazıldığı hal istisna edilir. Binaların yenidən qiymətləndirilməsindən yaranan balans dəyərini azalması, bu məbləğ həmin aktivin əvvəlki yenidən qiymətləndirilməsi ilə bağlı əmlakın yenidən qiymətləndirmə ehtiyatındakı qalıqdan, əgər varsa, artıq olduğu halda mənfəət və zərər uçotunda tanınır.

Başə çatdırılmamış tikililər ilkin dəyərlə qeyd olunur. Belə əmlak aktivləri, onların tikintisi başə çatdıqda və təyinatı üzrə istismara hazır olduqda, müvafiq əmlak və avadanlıq kateqoriyaları üzrə təsnif edilir. Bu aktivlərin köhnəlməsi, digər əmlak aktivləri halında olduğu kimi, təyinatı üzrə istismara hazır olduğu andan etibarən hesablanmağa başlayır.

Yenidən qiymətləndirilmiş binalar üzrə köhnəlmə mənfəət və ya zərər uçotunda tanınır. Yenidən qiymətləndirilmiş əmlak satıldıqda yaxud istismardan çıxarıldıqda, bununla əlaqədar əmlakın yenidən qiymətləndirilməsi ehtiyatındakı qalıq məbləğ birbaşə bölüşdürülməmiş mənfəət hesabına köçürülür.

Torpaq sahəsinə amortizasiya hesablanır.

Mebel və avadanlıq yığılmış köhnəlmə və yığılmış ehtimal olunan zərər çıxılmaqla ilkin dəyərdə uçotda qeyd edilir.

Köhnəlmə bərabər hissələrlə köhnəlmə metodundan istifadə etməklə aktivlərin faydalı istismar müddətində qalıq dəyəri çıxıldıqdan sonra ilkin dəyəri və ya qiymətləndirməsinin (azad mülkiyyət təşkil edən torpaq sahəsi, habelə tikintisi başə çatmamış əmlak vasitələri istisna edilməklə) hesabdən silinməsi məqsədilə uçotda tanınır. Təxmin edilən faydalı istismar müddəti, qalıq dəyər və köhnəlmə metodu perspektiv əsaslarla uçotu aparılan hesablamalarda hər hansı dəyişikliklərin aşağıdakı illik dərəcələrlə təsiri nəzərə alınmaqla hər hesabat dövrünün sonunda təhlili edilir.

Binalar	5%
Mebel və avadanlıqlar	20%
Kompüterlər və rabitə avadanlığı	25%
Nəqliyyat vasitələri	20%
Digər	20%

Əmlak və avadanlıq vasitələri hesabdən silindikdə və ya onların davamlı istifadəsi artıq iqtisadi mənfəət gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Əmlak və avadanlıq vəsaitlərinin satılaraq hesabdən silinməsi və ya istismardan çıxarılmasından irəli gələn hər hansı gəlir və ya zərərlər belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunmuş gəlirlər arasında fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və ya zərər hesabatında tanınır.

Qeyri-maddi aktivlər

Ayrı-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər

Müəyyən istismar ömrü olan ayrı-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər yığılmış amortizasiya və yığılmış ehtimal olunan zərər çıxılmaqla ilkin dəyəri ilə uçotda qeyd edilir. Köhnəlmə aktivin təxmin edilən faydalı istismar ömrü ərzində düz xətt metodundan istifadə etməklə uçotda tanınır. Təxmin edilən faydalı istismar ömrü və amortizasiya metodu perspektiv əsaslarla uçota alınan təxminlərdəki hər hansı dəyişikliklərin təsiri nəzərə alınmaqla hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir. Qeyri-müəyyən istismar ömrü olan ayrı-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər yığılmış ehtimal olunan zərər çıxılmaqla qeyd edilir. Qeyri-maddi aktivlər 10 il faydalı istismar dövrü üzrə amortizasiya edilir.

Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılması

Qeyri-maddi aktivlər satılaraq hesabdan silindikdə yaxud onların sonrakı istismarı və ya satılması gələcəkdə iqtisadi mənfəət gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılmasından yaranan gəlir və ya zərər, belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunan xalis gəlir məbləği arasındakı fərq kimi ölçülür və aktivin tanınması dayandırıldığı zaman mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

Maddi və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməsi

Qrup maddi və istismar ömrü müəyyən olunmuş qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməyə uğrayaraq qiymətlərinin düşüb – düşmədiyini müəyyənləşdirmək üçün hər hesabat dövrünün sonunda belə aktivlərin balans dəyərini təhlil edir. Dəyərsizləşmənin baş verdiyinə sübut edən hər hansı hallar mövcud olarsa, dəyərsizləşmə üzrə zərərin (əgər varsa) həcmi müəyyən etmək üçün aktivin bərpa dəyəri hesablanır. Aktivin fərdi hallarda bərpa dəyərini hesablamaq mümkün olmazsa, Bank belə aktivin aid olduğu gəlir gətirən aktivlər qrupunun bərpa dəyərini müəyyən edir. Aktivin yerləşdirilməsinə müvafiq və ardıcılığı gözlənilən əsaslar müəyyən edildiyi hallarda, korporativ aktivlər, həmçinin, fərdi gəlir gətirən aktivlər qrupunda yerləşdirilə bilər yaxud, başqa cür, müvafiq qaydada və ardıcılığı gözlənilməklə yerləşdirilmə əsasları müəyyən edilmiş ən kiçik gəlir gətirən aktivlər qrupunda yer alır.

Bərpa dəyəri satış ilə bağlı xərclər və istismar dəyəri çıxılmaqla ədalətli dəyərin daha yüksək olanıdır. İstismar dəyərini qiymətləndirərkən təxmin edilən gələcək dövrlərin pul hərəkəti pulun vaxt üzrə dəyərinin və gələcək pul hərəkəti ilə bağlı təxminlərə düzəliş edilməmiş aktiv üçün səciyyəvi olan risklərin hazırkı bazar qiymətləndirilməsini özündə əks etdirən vergiyə qədərki diskont dərəcəsindən istifadə etməklə cari dəyərinə diskontlaşdırılır.

Aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) bərpa dəyərinin onun balans dəyərindən az olduğu hesablanarsa, belə aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) balans dəyəri bərpa dəyərinə kimi azaldılır. Ehtimal olunan zərəri yenidən qiymətləndirmədən irəli gələn azalma kimi hesab edildiyi hal olaraq müvafiq aktiv uçotda yenidən qiymətləndirilmiş dəyərdə əks olunmayana qədər, belə zərər dərhal mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

Dəyərsizləşmə üzrə zərər sonradan əvəzləşdirilsə, aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) balans dəyəri hesablanmasına düzəliş verilmiş bərpa dəyərinə qədər artırılır, bu şərtlə ki, artırılmış belə balans dəyəri aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) dəyərsizləşmənin tanınmadığı keçmiş illərdə müəyyən edilmiş balans dəyərindən artıq olmasın. Dəyərsizləşmə üzrə zərərin yenidənqiymətləndirmədən irəli gələn artım kimi hesab edilyi hal olaraq müvafiq aktiv yenidənqiymətləndirilmiş dəyərlə uçotda əks edilməyənə qədər, belə zərərin əvəzləşdirilməsi dərhal mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

Vergi

Mənfəət vergisi xərcləri ödənilməli olan cari vergi və təxirə salınmış vergidən ibarətdir.

Cari vergi

Ödənilməli olan cari vergi il üzrə vergiyə cəlb olunan mənfəət əsasında tutulur. Vergiyə cəlb olunan mənfəət digər illərdə vergiyə cəlb olunmuş yaxud gəlirdən çıxarılan və heç vaxt vergiyə cəlb olunmayan yaxud gəlirdən çıxarılmayan gəlir və xərclər müddəaları ilə əlaqədar məcmu gəlir haqqında konsolidə edilmiş hesabatda əksini tapmış mənfəətdən fərqlənir. Qrupun cari vergi ilə bağlı öhdəliyi hesabat dövrünün sonuna qanuni qüvvəsinə minmiş və ya tam həcmdə minmiş vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır.

Təxirə salınmış vergi

Təxirə salınmış vergi konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında əks olunan aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri ilə vergiyə cəlb olunan mənfəətin hesablanmasında istifadə edilən müvafiq vergi bazası arasındakı müvəqqəti fərq əsasında tanınır. Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri, ümumi hal olaraq, vergiyə cəlb olunan bütün müvəqqəti fərqlər üçün tanınır. Təxirə salınmış vergi aktivləri, ümumi hal olaraq, gəlirdən çıxarılan bütün müvəqqəti fərqlər üçün tanınır bu şərtlə ki, belə müvəqqəti fərqlərin hesaba alınması üçün gələcəkdə vergiyə cəlb olunacaq mənfəətin əldə olunması ehtimal edilsin. Müvəqqəti fərqlər qudvildən yaxud da nə vergiyə cəlb olunan mənfəətə, nə də ki, uçotda əks olunmuş mənfəətə təsir göstərən əməliyyatlar üzrə digər aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınmasından

(müəssisə birləşmələri istisna edilməklə) irəli gələrsə, təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri uçotda tanınmır.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin balans dəyəri hər hesabat dövrünün sonunda təhlili edilir və aktivin bütün və ya müəyyən hissəsinin bərpa olunması üçün yetərli mənfəətin yaranacağı ehtimal edilməyən həddə qədər azaldılır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri hesabat dövrünün sonuna qanuni qüvvəsinə minmiş və ya qismən qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə (və vergi qanunlarına) əsaslanmaqla aktivin satıldığı və ya öhdəliyin yerinə yetirildiyi dövrdə tətbiq olunacağı gözlənilən vergi dərəcəsi ilə ölçülür. Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərinin ölçülməsi Qrup hesabat dövrünün sonunda aktiv və öhdəliklərin balans dəyərini bərpa edəcəyi və ya ödəməyini gözlədiyi halda yarana biləcək vergi nəticələrini özündə əks etdirir.

İl üzrə cari və təxirə salınmış vergi

Cari və təxirə salınmış vergi digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatda yaxud birbaşa olaraq kapitalda göstərilən müddəalarla bağlı olduğu və, nəticə etibarlı ilə, müvafiq olaraq digər məcmu gəlirlər və ya birbaşa kapital bəndi kimi tanındığı hallar istisna edilməklə, mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

Əməliyyat vergiləri

Azərbaycan Respublikasında Qrupun fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq hesablanan bir sıra digər vergilər tətbiq edilir. Belə vergilər əməliyyat xərcləri müddəası olaraq məcmu gəlirlər haqqında konsolidə edilmiş hesabatda daxil edilir.

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar Qrupun keçmişdə baş vermiş hadisənin nəticəsi olaraq hazırda öhdəliyi (hüquqi yaxud konstruktiv) olduqda tanınır; bu zaman Qrupdan öhdəliyin yerinə yetirilməsinin tələb olunacağı ehtimal edilir və öhdəlik məbləği etibarlı şəkildə hesablanıla bilər.

Ehtiyatlar kimi tanınan məbləğ öhdəliklə bağlı risk və qeyri-müəyyənlikləri nəzərə almaqla hesabat dövrünün sonunda cari öhdəliyin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar tələb olunan məbləğlərin ən düzgün hesablanmasıdır. Ehtiyat ayırmaları hazırkı öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün hesablanmış pul vəsaitləri hərəkətinə istinad etməklə ölçülərsə, onun balans dəyəri (pulun zaman dəyərinin təsiri əhəmiyyətli olduqda) həmin pul vəsaitlərinin cari dəyərinə bərabər olur.

Ehtiyatların yerləşdirilməsi üçün tələb olunan müəyyən və ya bütün iqtisadi mənfəətin kənar qurum tərəfindən bərpa ediləcəyi gözlənilirsə, bu vəsaitin qaytarılması və alınacaq belə vəsaitlərin düzgün qiymətləndirilməsi barədə qəti əminlik olduqda alınacaq məbləğ uçotda aktiv kimi tanınır.

Şerti aktiv və öhdəliklər

Şerti öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda tanınmır, lakin, onların yerinə yetirilməsi ilə bağlı xərclərin yaranmasına ehtimallar reallıqdan uzaq olmayana qədər belə öhdəliklər açıqlanmalıdır. Şerti aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatlarda tanınmır, lakin, onlarla bağlı iqtisadi mənfəətin əldə olunacağı ehtimal edildikdə açıqlanmalıdır.

Xarici valyutalar

Qrupun hər fərdi müəssisəsinin maliyyə hesabatları hazırlanarkən, müəssisənin əməliyyat valyutasından başqa digər valyuta (xarici valyutalar) ilə aparılan əməliyyatlar belə əməliyyatların aparıldığı tarixdə üstünlük təşkil edən mübadilə məzənnələri ilə qeydə alınır. Hər hesabat dövrünün sonunda, xarici valyuta ilə ifadə olunmuş monetar müddələrin valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin müəyyən olduğu tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə ilə təkrar qiymətləndirilir. Xarici valyutada ədalətli dəyər ilə uçota alınmış qeyri-monetar müddələrin valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin müəyyənləşdirildiyi tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə ilə təkrar qiymətləndirilir. İlkin dəyərlə xarici valyutada ölçülmüş qeyri-monetar müddələrin valyuta mövqeyi təkrar qiymətləndirilmir. Monetar müddəalar üzrə mübadilə fərqləri mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında Qrupun ilin sonunda tətbiq etdiyi valyuta mübadiləsi məzənnələri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Manat/1 ABŞ dolları	0.7850	0.7865
Manat/1 Avro	1.0377	1.0178

Girov

Qrup məqsədə müvafiq hesab edildiyi hallarda müştərilərin öhdəlikləri müqabilində girov alır. Girov adətən müştəri əmlakının həbs olunmasını nəzərdə tutur və Qrupa müştərinin həm cari, həm də gələcək öhdəlikləri ilə əlaqədar əmlaka qarşı iddianın irəli sürülməsi üçün əsas yaradır.

Müsadirə edilmiş girov ya balans dəyəri, yaxud da ədalətli dəyərindən satış üçün olan xərclər çıxılmaqla ölçülür.

Kapital ehtiyatları

Qrupun maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatında kapital daxilində qeyd edilən ehtiyatlar binaların ədalətli dəyərində dəyişikliklərdən ibarət olan yenidən qiymətləndirmə ehtiyatını eks etdirir.

Seqment hesabatı

Qrup əməliyyatları Azərbaycan Respublikasında həyata keçirilməklə yeganə sənaye seqmentini olan kommersiya bankçılığına aiddir. Müvafiq olaraq Əməliyyat seqmentləri haqqında MHBS 8-ə əsasən Bank bir əməliyyat seqmenti kimi nəzərdə tutulur.

Mühüm mühasibat uçotu mülahizələri və qeyri-müəyyən təxminlərin əsas mənbələri

Qrupun mühasibat uçotu qaydalarını tətbiq edərkən direktorlardan digər mənbələrdən əldə edilməsi üçün hazır olmayan aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə dair mülahizələr, hesablamalar və təxminlərin irəli sürülməsi tələb olunur. Hesablamalar və əlaqədar təxminlər keçmiş təcrübəyə və müvafiq hesab edilən digər amillərə əsaslanır. Faktiki nəticələr həmin təxminlərdən fərqli ola bilər.

Təxminlər və əsas götürülən fərziyyələr davamlı qaydada təhlil edilir. Mühasibat təxminlərinə olan düzəlişlər, belə düzəliş yalnız onun baş verdiyi dövrə təsir göstərdikdə həmin dövrdə, cari və gələcək dövrlərə təsir göstərdikdə isə, düzəlişin baş verdiyi və gələcək dövrdə tanınır.

Qeyri-müəyyən təxminlərin əsas mənbələri

Aşağıda gələcək dövrlərə aid əsas fərziyyələr və hesabat dövrünün sonuna qeyri-müəyyən təxminlərin hesablanması üçün əsas mənbələri göstərilir ki, bu da növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsi riskini daşıyır.

Kreditlərin və debitor borclarının dəyərsizləşməsi

Qrup dəyərsizləşməni müəyyən etmək məqsədilə müştərilərə verilmiş kreditlər və debitor borclarını mütəmadi olaraq nəzərdən keçirir. Qrupun müştərilərə verilmiş kreditlər və debitor borcları portfelində baş vermiş dəyərsizləşmə üzrə zərərin tanınması üçün kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlar yaradılır. Qrup müştərilərə verilmiş kredit və debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlara dair mühasibat təxminlərini qeyri-müəyyən hesab edir, ona görə ki, (i) onlar gələcək defolt dərəcələri barədə fərziyyələrin, eləcə də dəyərsizləşmiş kreditlər və debitor borcları ilə bağlı potensial itkilərin yaxın keçmişdəki fəaliyyət nəticələrinə əsaslanması səbəbindən dəyişikliklərə çox məruz qalır və (ii) Qrupun hesabladığı zərər ilə faktiki zərər arasında hər hansı əhəmiyyətli fərq müqabilində ondan gələcək dövrlərdə maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərə biləcək ehtiyatların qeyd edilməsi tələb oluna bilər.

Borcalanlar maliyyə çətinlikləri ilə üzləşdikdə və belə borcalanlara dair tarixi məlumat mənbələri az sayda olduqda, Qrup hər hansı dəyərsizləşmə üzrə zərərin məbləğini hesablamaq üçün rəhbərliyin mülahizələrindən istifadə edir. Eyni ilə, Qrup keçmiş fəaliyyət nəticələri, keçmiş müştəri davranışı, qrup daxilində borcalanın ödəniş etmə vəziyyətindəki mənfi dəyişiklikləri göstərən müşahidə oluna bilən məlumatlar, eləcə də qrup daxilində aktiv üzrə öhdəliyin yerinə yetirilməməsi halları ilə əlaqəli olan ölkə və yerli iqtisadi şəraitlərinə əsaslanmaqla gələcək pul hərəkətində dəyişiklikləri hesablayır. Rəhbərlik kredit riski ilə səciyyələnən aktivlər halında əvvəllər baş vermiş zərər üzrə keçmiş

təcürbəyə və kreditlər qrupunda olduğu kimi dəyərsizləşməyə sübut edən obyektiv sübutlara əsaslanan təxminlərdən istifadə edir. Qrup tarixi məlumatlarda əksini tapmamış hazırkı şəraitlərin qeyd edilməsi məqsədilə kreditlər qrupu üzrə müşahidə oluna bilən məlumatlara düzəliş etmək üçün rəhbərliyin mülahizələrindən istifadə edir.

Maliyyə hesabatlarına maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat müddəsinin daxil edilməsi mövcud iqtisadi və siyasi şəraitlərə əsasən müəyyən olunmuşdur. Qrup Azərbaycan Respublikasında belə şəraitlərdə hansı dəyişikliklərin baş verəcəyini və belə dəyişikliklərin gələcək dövrlərdə maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlara necə təsir göstərəcəyini qabaqcadan söyləmək iqtidarında deyil.

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə müştərilərə verilmiş kreditlərin ümumi məbləği müvafiq olaraq 419,096 min manat və 265,674 min manat, dəyərsizləşmə zərəri üçün ehtiyatların məbləği isə müvafiq olaraq 11,962 min manat və 8,094 min manat təşkil etmişdir.

Dövlət təşkilatlarından alınmış kreditlər

Rəhbərlik Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu və Azərbaycan İpoteka Fondu ilə müqavilələrin məzmununu xüsusilə də, bu proqram üzrə Bankın dövlət təşkilatları ilə vasitəçi və ya borcalanla əsas tərəf kimi fəaliyyət göstərib göstərməməsini qiymətləndirmişdir. Bu proqram üzrə verilmiş kreditlərlə bağlı riskləri və mükafatları qiymətləndirməklə rəhbərlik belə qərara gəlmişdir ki, Bank əsas tərəf kimi fəaliyyət göstərir və bu maliyyə hesabatlarındakı uçot da həmin mülahizəyə əsaslanır. Alternativ nəticə əldə olunarsa, müştərilərə verilmiş və dövlət qurumlarına ödənilməli olan kreditlərin ümumi məbləği 31 dekabr 2012 və 2011-ci il tarixlərinə müvafiq olaraq 11,863 min manat və 9,501 min manat olmaqla Bankı maliyyə hesabatlarından çıxarılmalı idi.

Maliyyə alətlərinin qiymətləndirilməsi

25 sayılı qeyddə izah edildiyi kimi, Qrup müəyyən növlü maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini hesablamaq üçün müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan giriş məlumatlarından ibarət qiymətləndirmə üsullarından istifadə edir. 25 sayılı qeyddə maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin müəyyənləşdirilməsində tətbiq edilən əsas fərziyyələrə dair müfəssəl məlumat, eləcə də belə fərziyyələr üzrə həssaslıq təhlilinin təfərrüatları göstərilir. Rəhbərlik hesab edir ki, tətbiq olunan seçilmiş qiymətləndirmə üsulları və fərziyyələr maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi üçün məqsədə uyğundur.

Əmlak və avadanlığın faydalı istismar müddəti

Yuxarıda qeyd olunduğu kimi, Qrup hər hesabat ilinin sonunda əmlak və avadanlığın hesablanmış faydalı istismar ömrünü nəzərdən keçirir.

Uçotda yenidən qiymətləndirilmiş məbləğlə əks etdirilən əmlak və avadanlıq

Bəzi əmlak (binalar) uçotda yenidən qiymətləndirilmiş məbləğlərdə ölçülür. Sonuncu belə qiymətləndirmə 31 dekabr 2012-ci il tarixinə təsadüf etmişdir. Yenidən qiymətləndirilmiş əmlakın 31 dekabr 2012 və 2011-ci il tarixlərinə balans dəyəri müvafiq olaraq 11,819 min manat və 6,867 min manat təşkil etmişdir.

3. YENİ VƏ DÜZƏLİŞ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARININ BEYNƏLXALQ STANDARTLARININ TƏTBİQİ (MHBSlər)

Qrup Mühasibat Uçotu üzrə Beynəlxalq Standartları Şurası ("MÜBSS") və Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhi Komitəsi ("BMHŞK") tərəfindən buraxılmış yeni və ya düzəliş edilmiş aşağıdakı standart və şərtləri qəbul etmişdir ki, bunlar da 31 dekabr 2012-ci il tarixinə bitən il üzrə Qrupun illik konsolidə edilmiş maliyyə hesabatı üzrə qüvvəyə minmişdir:

- 3 sayılı MHBS (2008) "Müəssisə Birləşmələri" / 27 sayılı MUBS "Konsolidə edilmiş və ayrıca maliyyə hesabatları" — MHBS-ə 2010-cu il may tarixli illik Təkmilləşmələr nəticəsində düzəlişlər:
1) düzəliş edilmiş MHBS-in qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl baş vermiş müəssisə birləşməsinin şərti nəzərə alınması üzrə keçid tələblər; 2) qeyri-nəzarət maraqlarının ölçülməsinin aydınlaşdırılması;

- 7 sayılı MHBS "Maliyyə Alətləri: Açıqlamalar" — MHBS-ə 2010-cu il may tarixli illik Təkmilləşmələrdən nəticələnən düzəlişlər: açıqlamaların aydınlaşdırılması və təkrar müəyyənləşdirilmiş kreditlərə dair açıqlama tələbinin buraxılması;
- 24 sayılı MUBS "Əlaqəli Tərəf Açıqlamaları" — (2009-cu ildə düzəliş edildiyi kimi) əlaqəli tərəf anlayışını dəyişdirir və hökumət qurumları üçün açıqlamaları sadələşdirir;
- 32 sayılı MUBS "Səhm üzrə hüquq emissiyalarının təsnifləşdirilməsi"ne düzəliş — bu düzəliş müəssisənin öz derivativ olmayan pay alətlərinin müəyyən sabit məbləğ qarşılığında istənilən valyutada alınması üçün emissiya etdiyi və kapitalın tərifinə uyğun gələn alətlərin hüquq emissiyalarının kapital kimi təsnifləşdirilməsini nəzərdə tutur. Qrup bu cür alətlərə malik olmadığından bu düzəlişin Qrupun konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarına təsiri yoxdur;
- 19 sayılı BMHŞK "Maliyyə Öhdəliklərinin Pay Alətləri ilə Ödənilməsi" — bu şərh borcverənin nöqteyi nəzərindən borcların pay alətləri ilə dəyişdirilməsinin uçotu ilə bağlı təlimatları təqdim edir. Qrup bu cür əməliyyatlar həyata keçirmədiyindən bu şərh Qrupun konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarına təsir etmir.

Yeni və ya düzəliş edilmiş standartların qəbul edilməsi Şirkətin maliyyə vəziyyəti və ya fəaliyyətinə heç bir təsir göstərmədi və hamısı aşağıda başqa cür göstərilməyibse 8 sayılı MUBS "Mühasibat Uçotu Siyasəti, Uçot Qiymətləndirmələrində Dəyişikliklər və Səhvlər"ə uyğun olaraq retrospektiv şəkildə tətbiq olunmuşdur.

Yalnız təqdimat və açıqlamaya təsiredən MHBSlərə düzəlişlər

MHBS 7-yə düzəlişlər Açıqlamalar – Maliyyə aktivlərinin köçürülməsi

Qrup bu il *Açıqlamalar- Maliyyə aktivlərinin köçürülməsi haqqında MHBS 7-yə* edilmiş düzəlişləri tətbiq etmişdir. Düzəlişlər maliyyə aktivlərinin köçürülməsi zamanı yaranacaq risklərlə bağlı daha yüksək şəffaflığı təmin etmək üçün maliyyə aktivlərinin köçürülməsi əməliyyatları üzrə açıqlama tələblərini artırır.

Maliyyə Alətləri: Açıqlamalar haqqında MHBS 7-yə edilmiş düzəlişlərdəki keçid müddəalarına uyğun olaraq Qrup bu düzəlişlə tələb olunan müqayisəli məlumatı təqdim etməmişdir.

Digər məcmu gəlir maddələrinin təqdimatı haqqında MUBS 1-ə düzəlişlər

Qrup digər məcmu gəlir maddələrinin təqdimatı haqqında MUBS 1-ə düzəlişləri qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl tətbiq etmişdir. (1 iyul 2012-ci il tarixdə və ya ondan sonra başlayan illik dövrlər üçün). Düzəlişlər məcmu gəlirlər və mənfəət və zərər hesabatı üçün yeni terminologiyayı təqdim edir Digər məcmu gəlir maddələrinin təqdimatı haqqında MUBS 1-ə düzəlişlərə əsasən məcmu gəlirlər haqqında hesabatın adı mənfəət və ya zərər hesabatı və digər məcmu gəlirlər, mənfəət hesabatı isə mənfəət və ya zərər haqqında hesabat ilə əvəz olunur. Digər məcmu gəlir maddələrinin təqdimatı haqqında MUBS 1-ə düzəlişləri mənfəət və ya zərərin və digər məcmu gəlirlərin bir hesabatda və ya iki hesabatda ayrıca lakin ardıcıl qaydada təqdim olunması seçimini saxlayır. Lakin, MUBS 1-ə düzəlişlər digər məcmu gəlir maddələrinin digər məcmu gəlirlər hissəsində 2 kateqoriyada qruplaşdırılmasını tələb edir: (a) daha sonra mənfəət və ya zərər üzrə yenidən təsnifləşdirilməyən maddələr və (b) xüsusi şərtlərə əməl edilməklə daha sonra mənfəət və ya zərər üzrə yenidən təsnifləşdirilə bilən maddələr. Digər məcmu gəlir maddələri üzrə gəlir vergisinin eyni əsasda bölüşdürülməsi tələb olunur – düzəlişlər digər məcmu gəlir maddələrinin vergidən əvvəl yaxud vergi çıxıldıqdan sonra təqdim edilməsi seçimi dəyişmişdir. Düzəlişlər geriye şamil olunmaqla tətbiq olunur bunun nəticəsi olaraq, digər məcmu gəlir maddələrinin təqdimatına dəyişiklikləri əks etdirmək üçün düzəliş edilmişdir. Yuxarıda qeyd olunan təqdimatla bağlı dəyişikliklərdən başqa, Digər məcmu gəlir maddələrinin təqdimatı haqqında MUBS 1-ə düzəlişlərin tətbiqi mənfəət və ya zərər maddələrinə, digər məcmu gəlirlərə və cəmi məcmu gəlirlərə heç bir təsir etmir.

Maliyyə hesabatlarının təqdimatı haqqında MUBS 1ə düzəlişlər (2012-ci ilin may ayında buraxılmış 2009-2011 dövrü üzrə MHBSlərə illik təkmilləşmələrin bir hissəsi kimi)

Qrup 2009-2011 dövrü üzrə MHBSlərə illik təkmilləşmələrin bir hissəsi kimi MUBS 1-ə edilmiş düzəlişləri onların qüvvəyə minməsi tarixindən əvvəl (1 yanvar 2013-cü ildən başlayan və ya ondan sonrakı illik dövrlər üçün) tətbiq etmişdir.

Maliyyə hesabatlarının təqdimatı haqqında MUBS 1 mühasibat qaydalarını retrospektiv qaydada dəyişən və ya retrospektiv düzəliş və ya yenidən təsnifləşdirmə aparən müəssisələrdən maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatı növbəti dövrün əvvəlində (maliyyə vəziyyəti haqqında üçüncü hesabat) təqdim etməyi tələb edir. Maliyyə hesabatlarının təqdimatı haqqında MUBS 1ə düzəlişlər göstərir ki, müəssisə tərəfindən maliyyə vəziyyəti haqqında üçüncü hesabat yalnız retrospektiv tətbiq, düzəliş və ya yenidən təsnifləşdirmə maliyyə vəziyyəti haqqında üçüncü hesabatdakı məlumata mühüm təsir etdikdə və ya maliyyə vəziyyəti haqqında üçüncü hesabatla tələb olunmayan qeydlərlə bağlı olduqda təqdim edilməsi tələb olunur.

Gəlir vergisi "Təxirə salınmış vergilər: Baza aktivlərinin bərpası" haqqında MUBS 12-yə düzəlişlər

Gəlir vergisi "Təxirə salınmış vergilər: Baza aktivlərinin bərpası" haqqında MUBS 12-yə düzəlişlər bu il tətbiq etmişdir. Düzəlişlərə əsasən investisiya mülkiyyəti haqqında MUBS 40-a uyğun olaraq ədalətli dəyər modelini istifadə etməklə ölçülən investisiya mülkiyyətinin fərziyyə təkzib olunmayanadək təxirə salınmış verginin qiymətləndirilməsi məqsədləri üçün satış vasitəsilə tam bərpa olunacağı ehtimal edilir. Gəlir vergisi "Təxirə salınmış vergilər: Baza aktivlərinin bərpası" haqqında MUBS 12-yə düzəlişlərin tətbiqi Qrupun maliyyə hesabatlarına təsir etməmişdir.

3.1 Buraxılmış, lakin hələ qüvvəyə minməmiş yeni və düzəliş edilmiş MHBS-lər

Grup buraxılmış lakin hələ qüvvəyə minməmiş aşağıdakı yeni və düzəliş edilmiş MHBS-lərini qəbul etməmişdir:

MHBS 9 *Maliyyə alətləri*³;

MHBS 10 *Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları*²;

MHBS 11 *Birgə fəaliyyətlər*²;

MHBS 12 *"Digər müəssisələrdə olan iştirak payının açıqlanması"*²;

MHBS 13 *Ədalətli Dəyər Ölçülməsi*¹;

MHBS 7 *"Maliyyə Alətləri: Açıqlamalar" a düzəlişlər – "Açıqlamalar - Maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi"*¹;

MHBS 9 *"Maliyyə Alətləri"* və *"Maliyyə Alətləri: Açıqlamalar" a düzəlişlər – "MHBS-un icbari qüvvəyə minmə tarixi və Keçid Açıqlamaları"*³;

MHBS 10 *"Konsolidə edilmiş maliyyə Hesabatları"*-na, MHBS 1 *"Birgə fəaliyyətlər"*ə və MHBS 12 *"Digər müəssisələrdə iştirak payının açıqlanması"*na – "Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları, Birgə fəaliyyətlər və digər müəssisələrdə iştirak payının açıqlanması: Keçid təlimatı" –na düzəlişlər¹;

MUBS 19 *"İşçilərin mükafatlandırılması"* (2011-ci ildə düzəliş edildiyi kimi)¹;

MUBS 27 *"Fərdi Maliyyə Hesabatları"* (2011-ci ildə düzəliş edildiyi kimi)²;

MUBS 28 *"Asılı və Birgə Müəssisələrə Investisiyalar"* (2011-ci ildə düzəliş edildiyi kimi)²;

MUBS 32 *Maliyyə Alətləri: Təqdimat – Maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi"*⁴;

*MHBS-lərə təkmilləşmələr – MUBS 1-ə düzəliş istisna olmaqla (yuxarıya baxın) 2009-2011-ci illəri əhatə edən dövr üzrə MHBS-lərə təkmilləşmələr*¹

¹ Daha erkən tətbiqinə icazə verilməklə, 1 yanvar 2013-cü il tarixdə başlayan və ya ondan sonrakı illik dövrlər üçün qüvvədədir.

² Beş standartın hər biri 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya ondan sonrakı illik dövrlər üzrə qüvvəyə minir, lakin bu "beşliyə" daxil olan bütün standartlar erkən tətbiq olunarsa daha erkən tətbiqə icazə verilir (erkən tətbiq edilə bilən 12 sayılı MHBS istisna olmaqla).

³ Daha erkən tətbiqinə icazə verilməklə, 1 yanvar 2015-ci il tarixdə başlayan və ya ondan sonrakı illik dövrlər üçün qüvvədədir.

⁴ Daha erkən tətbiqinə icazə verilməklə, 1 yanvar 2014-cü il tarixdə başlayan və ya ondan sonrakı illik dövrlər üçün qüvvədədir.

MHBS 9 Maliyyə Alətləri

Maliyyə Alətləri haqqında MHBS 9 2009-cu ilin noyabrında buraxılıb və 2010-cu ilin oktyabrında edilən düzəliş maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin təsnifatı və ölçülməsi və tanınmasının dayandırılması üzrə yeni tələbləri təsbit edir.

MHBS 9 üzrə əsas tələblər:

- *Maliyyə Alətləri: Tanınma və ölçülmə haqqında MUBS 39* çərçivəsində tanınmış bütün maliyyə aktivlərinin sonradan amortizasiya olunmuş yaxud ədalətli dəyərle ölçülməsini tələb edir. Xüsusi olaraq, müqavilə üzrə pul daxilolmalarının yığılması məqsədini daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılan və müqavilə üzrə pul daxilolmaları yalnız əsas borc məbləği, eləcə də ödənilməmiş əsas borc məbləği üzrə faizlərin ödənilməsindən ibarət olan borc alətləri adətən sonrakı hesabat dövrlərinin sonunda amortizasiya edilmiş dəyərle ölçülür. Bütün digər borc və kapitala investisiya qoyuluşları növbəti hesabat dövrlərinin sonunda ədalətli dəyərle ölçülür.
- 9 sayılı MHBS-nin maliyyə öhdəliklərinin təsnifatı və ölçülməsinə dair ən əhəmiyyətli təsiri həmin öhdəliyin kredit riskində olan dəyişikliklərə aid olan maliyyə öhdəliyinin (mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyər kimi müəyyən edilir) ədalətli dəyərində dəyişikliklər üzrə mühasibət uçotuna aiddir. Daha konkret desək, 9 sayılı MHBS-a əsasən mənfəət və zərər uçotunda ədalətli dəyərle nəzərdə tutulmuş maliyyə öhdəlikləri halında belə maliyyə öhdəliyi üzrə kredit riskindəki dəyişikliyə aid edilən onun ədalətli dəyərində baş vermiş dəyişiklik digər məcmu gəlirlər hesabatında tanınır, əgər öhdəlik üzrə kredit riskində baş vermiş dəyişikliyin təsir nəticələrinin digər məcmu gəlirlər hesabatında tanınması mənfəət və zərər üzrə mühasibət uçotu qeydlərində uyğunsuzluqların baş verməsi yaxud artmasına gətirib çıxarmazsa. Maliyyə öhdəliyi üzrə kredit riskinə aid edilən ədalətli dəyərdə baş vermiş dəyişiklik sonradan mənfəət və zərər hesabında təkrar təsnif edilmir. Əvvəllər, 39 sayılı MBHS-a əsasən mənfəət və zərər hesabatında ədalətli dəyərle nəzərdə tutulmuş maliyyə öhdəliyinin ədalətli dəyərindəki dəyişikliklərin məbləği bütövlüklə mənfəət və zərər uçotunda tanınırdı.

Qrup rəhbərliyi güman edir ki, 9 sayılı MHBS 1 yanvar 2015-ci il tarixindən başlayan illik dövrlər üzrə Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında qəbul ediləcək və yeni standartın tətbiqi Qrupun maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə açıqlanmış məbləğlərə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərəcək. Lakin, müfəssəl icmal başa çatmayana qədər belə nəticələr ilə bağlı əsaslı təxminlərin verilməsi praktiki hesab edilmir.

10 sayılı MHBS Maliyyə hesabatları – sərmayə alanın təbiətindən asılı olmayaraq (yəni, quruma səsvermə hüquqları və ya xüsusi məqsədli qurumlarda digər müqavilə razılaşmaları vasitəsilə nəzərə əsaslanan bütün qurumlar üçün tek konsolidasiya modelini tətbiq etməklə 27 sayılı MUBS və 12 sayılı SŞK-də nəzarət və konsolidasiya üzrə bütün istiqamətləri əvəz edir). 10 sayılı MHBS çərçivəsində geniş tətbiq istiqaməti ilə nəzarətin tek anlayışı sərmayədarın aşağıdakılara malik olub olmamasına əsaslanır:

- Sərmayə alan üzərində səlahiyyət;
- Sərmayə alanla iş birliyindən müxtəlif gəlirlər əldə etmə və ya əldə etmə hüququ; və
- Gəlirlərin həcminə təsir etmək üçün sərmayə alan üzərində səlahiyyətlərindən istifadə etmək bacarığı.

11 sayılı MHBS Birgə Razılaşmalar – 31 sayılı MUBS müştərək fəaliyyət və ya müştərək müəssisə kimi təsniflənməklə birgə razılaşmalar üzrə yeni mühasibət uçotu tələbləri ilə əvəz edir ("birgə nəzarət edilən aktivlər" təsnifatı artıq mövcud deyildir).

- Razılaşmadan irəli gələn hüquq və öhdəlikləri tanıyaraq, tərəflər birgə razılaşmanın hüquqi strukturuna deyil, hüquq və öhdəliklərin onlarla necə bölüşməsinə diqqət yetirməlidirlər.
- Birgə fəaliyyət tərəflərə öhdəliklər üzrə aktiv və passivlərə birbaşa hüquq razılaşması təmin edir. Beləliklə, birgə operator birgə fəaliyyətdə olan iştirak faizinə deyil, bu fəaliyyətdə olan iştirakına əsaslanan marağını tanıyır (yəni birbaşa hüquq və öhdəliklərə əsaslanaraq). "Birgə fəaliyyət" in tərəfi razılaşmadan irəli gələn aktivləri, passivləri, gəlir və xərcləri tanıyır (qəbul edir).
- Müştərək müəssisə tərəflərə razılaşmanın xalis aktiv və ya nəticəsini (mənfəət və ya zərər) əldə etmək hüquqlarını verir. Müştərək müəssisələr 28 sayılı MUBS "İnvestisiya Tərəfdaşları"na uyğun olaraq kapital metodundan istifadə etməklə hesablanır. Qurumlar artıq proporsional konsolidasiya metodundan istifadə etməklə müştərək müəssisədə faizə arxalana bilərlər. "Birgə müəssisə" tərəfi investisiyanı qəbul edir/tanıyır.

12 sayılı MHBS Digər Təşkilatlarda iştirak payının açıqlanması – Töremə müəssisələr, tərəfdaşlar, birgə razılaşmalar və konsolidə edilməmiş strukturlu qurumlarda qurumun maraqları ilə əlaqədar məzmun, risk və maliyyə təsirlərini qiymətləndirməkdə maliyyə hesabatı olan istifadəçilərə imkanın yaradılması üçün qurumun iştirakı olduğu hər konsolidə edilmiş və edilməmiş qurumlarda açıqlamaların təkmilləşməsinə tələb edir.

Beləliklə, 12 sayılı MHBS iki yeni standart olan 10 sayılı MHBS və 11 sayılı MHBS çərçivəsində hesabat verən qurumlar üçün tələb olunan açıqlamaları təsbit edir və 28 sayılı MUBS-də hazırda müəyyən olunan açıqlama tələblərini əvəz edir.

MHBS 13 "Ədalətli Dəyərin Ölçülməsi" – ədalətli dəyərin dəqiq anlayışını və ədalətli dəyərin vahid ölçülmə mənbəyini və MHBS-lər üzrə istifadə üçün açıqlama tələblərini təqdim edir. Standart:

- ədalətli dəyəri müəyyən edir;
- ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün vahid MHBS çərçivəsini təsbit edir;
- ədalətli dəyər ölçülmələri üzrə açıqlamaları tələb edir.

MHBS 13 "Pay Alətləri əsasında ödəmə" haqqında MHBS 2 çərçivəsində pay alətləri əsasında ödəmə əməliyyatları, "İcarə" haqqında MHBS 17 çərçivəsində lizinq əməliyyatları istisna olmaqla ədalətli dəyər ölçülmələri ilə bağlı belə dəyərin ölçülməsi və açıqlanması tələb olunduqda və ya buna icazə verildikdə, habelə ədalətli dəyərin ölçülməsinə (həmin ölçülmələr ədalətli dəyərə və ya açıqlamalara əsasən ədalətli dəyərdən satış dəyərini çıxmaqla aparılır) oxşar olan lakin ədalətli dəyər olmayan məsələn, "Ehtiyatlar" haqqında MUBS 2-də xalis satış dəyəri və ya "Aktivlərin dəyersizləşməsi" haqqında MUBS 36-da istifadə dəyəri kimi ölçülmələr tətbiq olunur.

Hazırda Qrup düzəliş edilmiş bu standartın konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirir.

Maliyyə alətləri: Açıqlamalar haqqında MHBS 7-yə və Maliyyə alətləri: Təqdimat- Maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və aidiyyəti açıqlamalar haqqında MUBS 32-yə düzəlişlər

Maliyyə Alətləri: Açıqlamalar haqqında MUBS 32-yə düzəlişlər maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi tələbləri ilə bağlı hazırkı tətbiq məsələlərinə aydınlıq gətirir. Xüsusilə də, düzəlişlər "hazırda əvəzləşdirmə üçün hüquqi qüvvəyə malik olan" və "eynizamanda satış və hesablaşmanın aparılması" ifadəsinin mənasına aydınlıq gətirir.

Maliyyə Alətləri: Açıqlamalar haqqında MHBS 7-yə düzəlişlər müəssisələrdən maliyyə alətləri üçün icbari əvəzləşdirmə müqaviləsi və ya oxşar razılaşmalar əsasında əvəzləşdirmə hüquqları və aidiyyəti planlar (girovun qeyd edilməsi üçün tələblər) barədə məlumatın açıqlanmasını tələb edir.

Açıqlamalar bütün müqayisəli dövrlər üçün keçən dövrlərə şamil olunmaqla təqdim olunmalıdır.

Qrupun rəhbərliyi MUBS 32 və MHBS 7-yə edilmiş bu düzəlişlərin tətbiq edilməsinin gələcəkdə maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi ilə bağlı daha çox açıqlamaların verilməsi ilə nəticələncəyini ehtimal edir.

İşçilərin mükafatlandırılması haqqında MUBS 19-a düzəlişlər – İşçilərin mükafatlandırılması haqqında MUBS 19-a düzəlişlər müəyyən olunmuş müavinət planları, işdən çıxma müavinətləri və qısamüddətli müavinətlər anlayışı üçün uçot qaydalarını dəyişir. Ən mühüm dəyişikliklər müəyyən olunmuş müavinət öhdəliklərində və planlaşdırılan aktivlərdə dəyişikliklərin uçotu ilə bağlıdır. Düzəlişlər - müəyyən olunmuş müavinət öhdəliklərində və planlaşdırılan aktivlərin ədalətli dəyərində onlar yarandıqları zaman dəyişikliklərin tanınmasını tələb edir ki, bu da nəticə etibarilə İşçilərin mükafatlandırılması haqqında MUBS 19-un əvvəlki versiyasında icazə verilən "dəhliz yanaşması"nı ləğv edir və keçmiş xidmət xərclərinin tanınmasını tezləşdirir. Düzəlişlər maliyyə vəziyyəti haqqında esabatda tanınmış xalis pensiya aktivinin və ya öhdəliyinin plan kəsirinin və ya artığının tam dəyərini eks etdirməsi üçün bütün aktuar mənfəət və zərərlərin dərhal digər məcmu mənfəətdə tanınmasını tələb edir. Bundan əlavə, İşçilərin mükafatlandırılması haqqında MUBS 19-un əvvəlki versiyasında istifadə olunmuş faiz xərci və planlaşdırılan aktivlər üzrə gözlənilən gəlir xalis faiz məbləği ilə əvəz olunur ki, bu da xalis müəyyən olunmuş müavinət öhdəliyinə və ya aktivinə diskont dərəcəsini tətbiq etməklə hesablanır.

İşçilərin mükafatlandırılması haqqında MUBS 19-a düzəlişlər retrospektiv qaydada tətbiqi tələb edir. Qrupun müəyyən olunmuş müavinət planları olmadığından Qrupun rəhbərliyi İşçilərin mükafatlandırılması haqqında MUBS-a düzəlişlərin Qrupun maliyyə hesabatlarına mühüm təsir göstərəcəyini ehtimal etmir.

Maliyyə Alətləri: Təqdimat haqqında MUBS 32-yə düzəlişlər - əvəzləşdirmə qaydalarının tətbiqinə aydınlıq gətirir və dörd əsas sahəyə yönəlmişdir:

- "Hazırda hüquqi cəhətdən əvəzləşdirmə üzrə qüvvəyə minmə hüququ"nın mənası
- Eyni vaxtda satış və hesablaşmanın tətbiqi
- Girov məbləğlərinin əvəzləşdirilməsi
- Əvəzləşdirmə tələblərinin tətbiqi üzrə hesab vahidi.

7 sayılı MBHS Maliyyə Alətləri: Açıqlama hissəsində açıqlama tələblərinə edilən müvafiq düzəlişlər 32 sayılı MUBS-nın 42 sayılı bəndinə uyğun olaraq bütün tanınan maliyyə alətləri barədə məlumatın verilməsini tələb edir. Düzəlişlər həmçinin hətta 32 sayılı MUBS çərçivəsində əvəzləşdirilməyə də, qüvvəyə minmə bilən qarşılıqlı kompensasiya (netting) razılaşmaları və oxşar müqavilələrin predmeti olan uçota alınan maliyyə alətləri barədə məlumatların açıqlanmasını tələb edir. Bu açıqlamalar qurumun tanınan maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ilə bağlı əvəzləşdirmə hüquqları daxil olmaqla istifadəçilərə netting razılaşmalarının potensial təsirinin Qrupun maliyyə vəziyyətinə təsirini qiymətləndirmək imkanı verir.

Hazırda Qrup bu düzəlişlərin maliyyə hesabatlarına təsirini və onların tətbiq edilmə zamanını nəzərdən keçirir.

4. DƏYƏRSİZLƏŞMƏ ZƏRƏRLƏRİ ÜZRƏ EHTİYAT

Faiz hesablanan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatda hərəkətlər aşağıdakı şəkildə olmuşdur:

	Müştərilərə verilmiş kreditlər
31 dekabr 2010-cu il	8,462
Tanınmış əlavə ehtiyatlar	1,304
Aktivlərin silinməsi	(1,903)
Əvvəl silinmiş aktivlərin qaytarılması	231
31 dekabr 2011-ci il	8,094
Tanınmış əlavə ehtiyatlar	5,143
Aktivlərin silinməsi	(1,711)
Əvvəl silinmiş aktivlərin qaytarılması	436
31 dekabr 2012-ci il	11,962

5. HAQQ VƏ KOMİSSİYA GƏLİRLƏRİ VƏ XƏRCLƏRİ

Haqq və komissiya gəlirləri və xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir.

	31 dekabr 2012-ci il tarixinə bitən il	31 dekabr 2011-ci il tarixinə bitən il
Haqq və komissiya gəlirləri:		
Nağd pul əməliyyatları	4,854	3,365
Akkreditivlər	1,287	-
Valyuta mübadiləsi əməliyyatları	489	401
Zəmanətlər	376	181
Plastik kart əməliyyatları	323	1,177
Hesablaşmalar	253	211
Digər əməliyyatlar	128	9
Cəmi haqq və komissiya gəlirləri	7,710	5,344
Haqq və komissiya xərcləri:		
Plastik kart əməliyyatları	(654)	(656)
Hesablaşmalar	(437)	(367)
Akkreditivlər	(119)	-
Nağd pul əməliyyatları	(13)	(14)
Zəmanətlər	-	(100)
Digər əməliyyatlar	-	(65)
Cəmi haqq və komissiya xərcləri	(1,223)	(1,202)
Cəmi xalis haqq və komissiya gəlirləri	6,487	4,142

6. DİGƏR GƏLİRLƏR

Digər gəlirlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il tarixinə bitən il	31 dekabr 2011-ci il tarixinə bitən il
Müştərilərə verilmiş kreditlərlə bağlı haqq və cərimələr	2,665	2,375
Dividend gəliri	6	13
Digər	27	54
Cəmi digər gəlirlər	2,698	2,442

7. ƏMƏLİYYAT XƏRCLƏRİ

Əməliyyat xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il tarixinə bitən il	31 dekabr 2011-ci il tarixinə bitən il
Əmək haqqı və bonuslar	15,958	11,257
Sosial müdafiə xərcləri	2,612	1,972
İşçilər üzrə digər xərclər	175	103
İşçi heyətinə çəkilən xərclər	18,745	13,332
Köhnəlmə xərci	1,596	1,350
Amortizasiya xərci	89	50
Köhnəlmə və amortizasiya xərci	1,685	1,400
Marketinq və reklam	1,722	859
İcarə	1,597	1,303
Əmanətlərin sığortası haqqı	555	275
Əmlak və avadanlığın təmir və saxlanma haqqı	528	222
Ofis ləvazimatları	425	283
Təhlükəsizlik	380	310
Hüquq və məsləhət xərcləri	349	168
Rabitə	193	158
Çap	166	43
Mənfəət veqrisindən başqa vergilər	144	317
Kommunal xərclər	127	102
İşgüzar səfər və aidiyyəti xərclər	76	67
Sığorta	65	40
Nəqliyyat vasitələrinin istismar xərcləri	40	38
Üzvlük haqqları	17	21
Digər xərclər	172	200
Digər əməliyyat xərcləri	6,556	4,406

8. MƏNFƏƏT VERGİSİ

Qrup ödəniləcək cari mənfəət vergisi, eləcə də aktiv və öhdəlikləri üzrə vergi bazalarını Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinə əsasən hesablayır və uçotda əks etdirir ki, bu da MHBS-dan fərqli ola bilər.

Qrup bəzi xərclər vergiyə cəlb olunmadığından və bəzi gəlirlər vergi məqsədləri üçün vergidən azad olduğundan daimi vergi fərqləri ilə üzleşir.

Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatları məqsədləri üçün uçota alınan aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri ilə verginin hesablanması məqsədilə istifadə edilən məbləğlər arasındakı müvəqqəti fərqlər üzrə xalis vergi təsirini əks etdirir. 31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə olan müvəqqəti fərqlər əsasən gəlir və xərclərin tanınması üzrə müxtəlif metodlar/zaman müddətləri, eləcə də müəyyən aktivlər üzrə vergi - uçot əsaslı fərqlərdən yaranan müvəqqəti fərqlər ilə əlaqəlidir.

Aşağıdakı məbləğlərin üzləşdirilməsində tətbiq edilən vergi dərəcəsi Azərbaycan Respublikasında vergi qanunvericiliyinə əsasən (müəyyən edildiyi kimi) hüquqi şəxslər tərəfindən vergiyə cəlb olunan mənfəət üzrə ödəniləcək 20 %-lik (2011-ci ildə: 20 %) mənfəət vergisi dərəcəsidir.

31 dekabr 2012-ci il və 2011-ci il tarixlərinə müvəqqəti fərqlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Çıxılan müvəqqəti vergi fərqlərinin təsiri:		
Müştərilərə verilmiş kreditlər	196	261
Digər öhdəliklər	-	4
Təxirə salınmış vergi aktivləri	196	265
Vergiye cəlb olunan müvəqqəti fərqlərin vergi təsiri:		
Əmlak və avadanlıq	(1,826)	(973)
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	(1,826)	(973)
Xalis təxirə salınmış vergi öhdəliyi	(1,630)	(708)

31 dekabr 2012 və 2011-ci il tarixlərinə qüvvədə olan vergi dərəcəsinin üzləşdirməsi aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2012-ci il tarixinə bitən il	31 dekabr 2011-ci il tarixinə bitən il
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət	40,627	25,723
20% yerli vergi dərəcəsi ilə vergi (2011: 20%)	(8,125)	(5,145)
Mənfəətin kapitalaşdırılması nəticəsində ödənilməyən cari mənfəət vergisi öhdəliyi (*)	-	5,695
Keçmiş illərin mənfəət vergisi ehtiyatı üzrə	(79)	44
Çıxılmayan xərclər	(88)	(73)
Mənfəət vergisi (xərci)/mənfəəti	(8,292)	521
Cari mənfəət vergisi xərci	(8,354)	(204)
Təxirə salınmış vergi öhdəliklərində dəyişiklik	62	725
Mənfəət vergisi (xərci)/mənfəəti	(8,292)	521

(*) - Azərbaycan Respublikası Hökuməti 28 oktyabr 2008-ci ildə "Bankların, sığorta və təkrarsığorta şirkətlərinin kapitallaşma səviyyəsinin artırılmasının stimullaşdırılması haqqında" qanun qəbul etdi. Qanuna əsasən bankların, sığorta və təkrarsığorta şirkətlərinin mənfəətinin səhmdar kapitalının artırılmasına yönəldilmiş hissəsi 1 yanvar 2009-cu ildən başlayaraq növbəti üç il ərzində mənfəət vergisinə cəlb olunmur.

	2012	2011
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri		
1 yanvar tarixinə – təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	(708)	(1,433)
Digər məcmu gəlirlərdə tanınmış təxirə salınan mənfəət vergisi qalıqlarında dəyişiklik	(984)	-
Konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər hesablarında tanınmış təxirə salınan mənfəət vergisi qalıqlarında dəyişiklik	62	725
31 dekabr tarixinə – xalis təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	(1,630)	(708)

9. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Kassadakı nağd vəsaitlər	15,900	7,723
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankındakı cari hesablar	3,620	2,350
Digər kredit institutlarındakı cari hesablar	7,640	7,903
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	27,160	17,976

31 dekabr 2012-ci il tarixinə digər kredit institutlarında cari hesablara iki beynəlxalq səviyyədə tanınmış İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı ("İƏİT") banklarında yerləşdirilmiş 4,529 min manat daxil olmuşdur (2011-ci il üzrə: iki beynəlxalq səviyyədə tanınmış İƏİT banklarına yerləşdirilmiş 2,713 min manat).

31 dekabr 2012-ci il tarixinə digər kredit institutları ilə cari hesablara üç Azərbaycan bankında yerləşdirilmiş 2,548 min manat daxil olmuşdur (2011-ci il üzrə: üç Azərbaycan bankında yerləşdirilmiş 4,105 min manat).

10. BANKLAR VƏ DİGƏR KREDİT İNSTİTUTLARINDAN ALINACAQ VƏSAİTLƏR

Banklardan və digər kredit institutlarından alınacaq vəsaitlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında məcburi ehtiyat	8,294	4,560
Bloklaşdırılmış hesablar	347	556
Kredit institutlarına verilmiş kreditlər	256	258
90 gündən artıq müddətli depozitlər	3	200
Cəmi banklardan və digər kredit institutlarından alınacaq vəsaitlər	8,900	5,574

Azərbaycandakı kredit institutlarından ARMB-da faiz hesablanmayan pul depoziti saxlaması tələb (məcburi ehtiyat) tələb olunur ki, bunun da məbləği kredit institutu tərəfindən cəlb edilən maliyyə vəsaitinin səviyyəsindən asılıdır. Bankın belə depozit cəlb etmə qabiliyyəti müəyyən edilmiş qanunvericiliklə əhəmiyyətli dərəcədə məhdudlaşır.

Bloklaşdırılmış hesablar MasterCard International vasitəsilə hesablaşma əməliyyatlarını təmin etmək üçün yerləşdirilmiş 347 min manat (2011-ci il: 347 min manat) məbləğində və bir İƏİT bankı ilə bloklaşdırılmış müxbir hesab üzrə verilmiş zəmanəti təmin etmək üçün 209 min manat məbləğində təminat depozitlərdən ibarət olmuşdur.

11. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR

Müştərilərə verilmiş kreditlər aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Müştərilərə verilmiş kreditlər	419,096	265,674
Çıxılın: dəyərsizləşmə zərərləri üzrə ehtiyat	(11,962)	(8,094)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	407,134	257,580

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci illər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üzrə ehtiyatda pul vəsaitlərinin hərəkəti 4 sayılı Qeyddə açıqlanmışdır.

Kreditlər aşağıdakı müştərilərə verilmişdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Fiziki şəxslər	385,689	253,475
Özəl şirkətlər	<u>33,407</u>	<u>12,199</u>
Müştərilər verilmiş ümumi kreditlər	<u>419,096</u>	<u>265,674</u>

Aşağıdakı cədvəldə sənaye sektoru ilə təhlil edilən müştərilərə verilmiş kreditlərin balans dəyəri göstərilmişdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Sektor üzrə təhlil:		
Fiziki şəxslər	385,689	253,475
Ticarət və xidmətlər	17,978	7,450
İstehsalat	7,701	302
Kənd təsərrüfatı və ərzaq istehsalı	7,640	4,346
Daşınmaz əmlakın tikintisi	<u>88</u>	<u>101</u>
	419,096	265,674
Çıxılın: dəyersizləşmə zərərləri üzrə ehtiyat	<u>(11,962)</u>	<u>(8,094)</u>
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	<u>407,134</u>	<u>257,580</u>

Müştərilərə verilmiş kreditlər aşağıdakı məhsullardan ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
İstehlakçı kreditləri	217,634	153,842
Avtomobil kreditləri	93,893	60,270
Biznes kreditləri	45,355	24,370
Mikro kreditlər	32,942	19,888
Kartlar	29,231	7,304
Digər	<u>41</u>	<u>-</u>
	419,096	265,674
Çıxılın: dəyersizləşmə zərərləri üzrə ehtiyat	<u>(11,962)</u>	<u>(8,094)</u>
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	<u>407,134</u>	<u>257,580</u>

31 dekabr 2012 və 2011-ci il tarixlərinə bütün kreditlər (portfelin 100%-i həcmində) Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən müştərilərə verilmişdir ki, bu da bir ölkə daxilində əhəmiyyətli coğrafi təmərküzləşmənin bir göstəricisidir.

Aşağıdakı cədvəldə müştərilərə verilmiş kreditlərin dəyərsizləşmə təhlili icmallaşdırılır:

	31 dekabr 2012-ci il			31 dekabr 2011-ci il		
	Ehtiyatdan əvvəl balans dəyəri	Dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat	Balans dəyəri	Ehtiyatdan əvvəl balans dəyəri	Dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat	Balans dəyəri
Dəyərsizləşmə üzrə birgə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər:						
İstehlakçı kreditləri	217,634	(5,711)	211,923	156,459	(2,622)	153,837
Avtomobil kreditləri	93,893	(2,679)	91,214	60,270	(2,172)	58,098
Biznes kreditləri	42,903	(1,331)	41,572	22,759	(2,291)	20,468
Mikro kreditlər	32,942	(482)	32,460	19,888	(464)	19,424
Kartlar	29,231	(389)	28,842	4,687	(136)	4,551
Digər	41	-	41	-	-	-
	<u>416,644</u>	<u>(10,592)</u>	<u>406,052</u>	<u>264,063</u>	<u>(7,685)</u>	<u>256,378</u>
Dəyərsizləşmə üzrə birgə qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər						
Biznes kreditləri	<u>2,452</u>	<u>(1,370)</u>	<u>1,082</u>	<u>1,611</u>	<u>(409)</u>	<u>1,202</u>
Cəmi	<u>419,096</u>	<u>(11,962)</u>	<u>407,134</u>	<u>265,674</u>	<u>(8,094)</u>	<u>257,580</u>

31 dekabr 2012-ci il tarixinə fərdi dəyərsizləşmə ehtiyatlarının tanındığı hesablanmış faiz gəliri 193 min manat (2011-ci il: 320 min manat) təşkil etmişdir.

31 dekabr 2012-ci il üzrə fiziki şəxslərə verilən dəyərsizləşmiş kreditlərlə bağlı Qrupun saxladığı girovun ədalətli dəyəri 2,452 min manat olmuşdur (2011-ci il: 1,611 min manat).

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci illər ərzində Qrup təminat kimi saxladığı girova sahib çıxmaqla qeyri-maliyyə aktivlərini əldə etmişdir. 31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə 180 min və 104 min manat məbləğində olan bu aktivlər digər aktivlərə daxil edilmişdir. Qrupun siyasəti müsadirə edilmiş əmlakı müvafiq qaydada silməkdir. Əldə olunmuş gəlirlərdən ödənilməmiş iddianı azaltmaq və ya ödəmək üçün istifadə olunur. Ümumiyyətlə, Qrup öz fəaliyyəti zamanı müsadirə edilmiş əmlakdan istifadə etmir.

Maliyyə lizinqi üzrə debitor borcları

Korporativ kredit portfelinə maliyyə lizinqi üzrə debitor borcları daxildir. 31 dekabr 2012-ci il tarixinə maliyyə lizinqinin debitor borclarının təhlili aşağıdakı kimidir:

	1 ildən az olmayaraq	Bir ildən az və 5 ildən çox olmamaqla	5 ildən çox	Cəmi
Maliyyə lizinqinə ümumi investisiya	273	157	356	786
Maliyyə lizinqi üzrə qazanılmamış gələcək maliyyə gəliri	<u>(16)</u>	<u>(57)</u>	<u>(221)</u>	<u>(294)</u>
Maliyyə lizinqinə xalis investisiya	<u>257</u>	<u>100</u>	<u>135</u>	<u>492</u>

31 dekabr 2011-ci il tarixinə maliyyə lizinzi debitor borclarının təhlili aşağıdakı kimidir:

	1 ildən az olmayaraq	Bir ildən az və 5 ildən çox olmamaqla	5 ildən çox	Cəmi
Maliyyə lizinziə ümumi investisiya	178	407	558	1,143
Maliyyə lizinzi üzrə qazanılmamış gələcək maliyyə gəliri	(18)	(94)	(309)	(421)
Maliyyə lizinziə xalis investisiya	160	313	249	722

12. SATILA BİLƏN İNVESTİSİYA QİYMƏTLİ KAĞIZLARI

Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Borc qiymətli kağızları	16,992	8,501
Kapitala investisiyalar	1,586	190
Cəmi satıla bilən investisiya qiymətli kağızları	18,578	8,691

	Nominal faiz dərəcəsi	31 dekabr 2012-ci il	Nominal faiz dərəcəsi	31 dekabr 2011-ci il
Borc qiymətli kağızları				
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı tərəfindən buraxılan notlar	1.20% - 2.51%	16,992	2.58% - 2.60%	8,501
Cəmi borc qiymətli kağızları		16,992		8,501

	İştirak payı	31 dekabr 2012-ci il	İştirak payı	31 dekabr 2011-ci il
Kapitala investisiyalar				
Buta Sığorta ASC	19.0%	1,387	-	-
Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC	0.2%	99	0.2%	90
Bakı Fond Birjası MMC	5.0%	60	5.0%	60
MilliKart" MMC	0.8%	40	0.8%	40
Cəmi satıla bilən investisiya qiymətli kağızları		1,586		190

13. DİGƏR BORC QİYMƏTLİ KAĞIZLARI

Digər borc qiymətli kağızları aşağıdakılardan ibarətdir:

	Nominal faiz dərəcəsi	31 dekabr 2012-ci il	Nominal faiz dərəcəsi	31 dekabr 2011- ci il
Azərbaycan İpoteka Fondu tərəfindən buraxılan uzunmüddətli notlar	2.99% - 3.15%	5,015	3.00% - 3.15%	5,012
Cəmi digər borc qiymətli kağızları		5,015		5,012

14. ƏMLAK VƏ AVADANLIQ

Əmlak və avadanlıq aşağıdakılardan ibarətdir:

	Torpaq və binalar	Mebel və avadanlıq	Kompüterlər və rabitə avadanlığı	Nəqliyyat vasitələri	Digər	Baş çatdırılmamış tikili	Cəmi
İlkin/yenidən qiymətləndirilmiş dəyər							
31 dekabr 2010-cu il	11,241	2,005	1,957	420	26	-	15,649
Əlavələr	453	742	576	156	89	402	2,418
Silinmələr	-	(31)	(51)	(33)	-	-	(115)
31 dekabr 2011-ci il	11,694	2,716	2,482	543	115	402	17,952
Yenidənqiymətləndirmə	9,628	-	-	-	-	-	9,628
Əlavələr	769	1,400	608	184	87	810	3,858
Silinmələr	(16)	(94)	(111)	(51)	(9)	-	(281)
31 dekabr 2012-ci il	22,075	4,022	2,979	676	193	1,212	31,157
Yığılmış köhnəlmə							
31 dekabr 2010-cu il	(4,095)	(1,355)	(1,349)	(217)	(13)	-	(7,029)
Köhnəlmə xərci	(563)	(327)	(364)	(91)	(5)	-	(1,350)
Hesabdan silinərək ləğv edilmiş	-	31	51	29	-	-	111
31 dekabr 2011-ci il	(4,658)	(1,651)	(1,662)	(279)	(18)	-	(8,268)
Yenidənqiymətləndirmə üzrə ləğv edilmiş	(4,706)	-	-	-	-	-	(4,706)
Mənfəət və ya zərər üzrə tanınmış dəyərsizləşmə zərərləri	(138)	-	-	-	-	-	(138)
Köhnəlmə xərci	(597)	(471)	(388)	(111)	(29)	-	(1,596)
Hesabdan silinərək ləğv edilmiş	12	104	104	32	2	-	254
31 dekabr 2012-ci il	(10,087)	(2,018)	(1,946)	(358)	(45)	-	(14,454)
Xalis qalıq dəyəri							
31 dekabr 2012-ci il tarixinə	11,988	2,004	1,033	318	148	1,212	16,703
31 dekabr 2011-ci il	7,036	1,065	820	264	97	402	9,684

31 dekabr 2012 və 2011-ci il tarixlərinə əmlak və avadanlığa müvafiq olaraq 1,728 min manat və 1,891 min manat məbləğində tamamilə dəyərsizləşmiş aktivlər daxil olmuşdur.

31 dekabr 2012-ci il tarixində Qrupun sahib olduğu binalar müstəqil qiymətləndirici tərəfindən təkrar qiymətləndirilmişdir. Onların ədalətli dəyərini hesablanması üçün aşağıdakı metodlardan istifadə edilmişdir: diskontlaşdırılmış pul vəsaitləri metodu (gəlir yanaşması), məcmu xərclərin hesablanması metodu (xərclərə əsaslanan metod), satışın müqayisəsi metodu (müqayisəli yanaşma). Ədalətli dəyərin hesablanması üçün, müxtəlif yanaşmaları istifadə etməklə əldə olunmuş nəticələrə bəzi əmsallar tətbiq edilmişdir ki, bu da təxminlərin məlumatın etibarlılığı və tamlığı, qiymətləndirilən əmlakın xüsusiyyətləri və sair meyarlara cavab verməsindən asılı olaraq.

Əgər binalar xərc modelini istifadə etməklə ölçülərsə, balans dəyərləri aşağıdakı kimi olacaq:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Xərc	2,022	2,022
Yığılmış köhnəlmə	(733)	(632)
Xalis balans dəyəri	1,289	1,390

15. QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR

Qeyri-maddi aktivlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	Lisenzialar	Kompüter proqram təminatı	Cəmi
İlkin dəyər ilə			
31 dekabr 2010-cu il	151	352	503
Əlavələr	24	24	48
31 dekabr 2011-ci il	175	376	551
Əlavələr	280	544	824
31 dekabr 2012-ci il	455	920	1,375
Yığılmış amortizasiya			
31 dekabr 2010-cu il	(70)	(141)	(211)
İl üzrə amortizasiya xərcləri	(13)	(37)	(50)
31 dekabr 2011-ci il	(83)	(178)	(261)
31 dekabr 2011-ci il	(26)	(63)	(89)
31 dekabr 2012-ci il	(109)	(241)	(350)
Xalis qalıq dəyəri			
31 dekabr 2012-ci il	346	679	1,025
31 dekabr 2011-ci il	92	198	290

16. DİGƏR AKTİVLƏR

Digər aktivlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Digər maliyyə aktivləri:		
Pul köçürmələri üzrə hesablaşmalar	331	377
	331	377
Digər qeyri-maliyyə aktivləri:		
Əmlak və avadanlığın alışı üçün qabaqcadan ödənişlər	619	1,645
Təxirə salınmış xərclər	515	359
Ümitsiz kreditlərin əvəzində alınmış əmlak	180	104
Dövlət və yerli fondlardan alınmış debitor borcları	77	-
Digər	7	5
Çıxılısın: dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat	(63)	-
	1,335	2,113
Cəmi digər aktivlər	1,666	2,490

17. BANKLARA VƏ DİGƏR MALİYYƏ TƏŞKİLATLARINA ÖDƏNİLMƏLİ VƏSAİTLƏR

Banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Müddətli depozitlər	49,225	18,768
Maliyyə təşkilatlarından alınmış kreditlər	22,001	18,277
Tələbli depozitlər	1,256	945
Cəmi banklara və digər kredit təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	72,482	37,990

31 dekabr 2012-ci tarixinə maliyyə təşkilatlarından alınmış müddətli depozitlərə İƏİT və qeyri-İƏİT ölkələrində yerləşən 9 maliyyə təşkilatına ödənilməli olan müvafiq 53,786 min manat məbləğində vəsaitlər daxildir. (2011 ildə – 7 təşkilata 27,799 min manat).

31 dekabr 2012-ci il tarixinə, 2 yerli maliyyə təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlərə 806 min məbləğində müddətli depozitlər daxil idi. (2011-ci ildə 2 yerli təşkilata 725 min manat)

Aşağıdakı növ təşkilatlarda tələbli və müddətli deposit hesabları olmuşdur:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Sığorta şirkətləri	27,492	12,187
Kommersiya bankları	11,406	37
İnvestisiya şirkətləri	8,234	7,384
Digər maliyyə institutları	3,349	105
Tələbli və müddətli depozitlər	50,481	19,713

31 dekabr 2012-ci il tarixinə maliyyə təşkilatlarına ödənilməli müddətli depozitlərə illik 5%-16% hesablanmaqla (2011 6%-19%) ödəmə müddətləri 2013-2016-cı illər (2011: 2012-2017) olmuşdur.

Maliyyə təşkilatlarından alınmış kreditlərə aşağıdakı təşkilatlarla olan hesablar daxildir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu	9,087	6,432
Kommersiya bankları	4,936	4,942
Azərbaycan İpoteka Fondu	2,776	3,069
Alman Azərbaycan Fondu	2,187	2,201
GFM Cossack Bond Company Limited	1,991	-
Baltikums Bank AS	1,024	-
Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı	-	901
Asiya İnkişaf Bankı	-	732
Maliyyə təşkilatlarından alınmış kreditlər	22,001	18,277

Grup yuxarıda açıqlanan banklara və digər kredit təşkilatlarına ödənilməli məbləğlərin qalıqları ilə bağlı maliyyə şərtlərini yerinə yetirmək öhdəliyinə malikdir. Bu şərtlərə müəyyən edilmiş əmsallar, borcun səhmdar kapitalına nisbəti və müxtəlif digər maliyyə göstəriciləri daxildir. 31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə Qrup bu maliyyə şərtlərindən heç birini pozmamışdır.

Bu kreditlərin nominal faiz dərəcələri və ödəmə müddətləri aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2012-ci il		31 dekabr 2011-ci il	
	İllik faiz dərəcəsi	Ödəmə müddəti	İllik faiz dərəcəsi	Ödəmə müddəti
Azərbaycan İpoteka Fondu	1% - 8%	2016-2041	2% - 10%	2012 – 2041
Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu	1%	2013 – 2022	1%	2012 – 2016
Alman Azərbaycan Fondu	5%	2015	5%	2015
GFM Cossack Bond Company Limited	12%	2014	-	-
İnvestisiya Şirkətləri	11%	2013	8% - 11%	2012
Batikums Bank AS	10%	2013	-	-
Kommersiya Bankları	8% - 11.3%	2013	8% - 13.2%	2012 – 2017
Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı	-	-	5.9% - 16%	2012 – 2013
Asiya İnkişaf Bankı	-	-	7%	2012

18. MÜŞTƏRİLƏRƏ ÖDƏNİLMƏLİ MƏBLƏĞLƏR

Müştərilərə ödənilməli məbləğlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Müddətli depozitlər	283,647	187,178
Tələb əsasında ödənilən	16,973	18,980
Cəmi müştərilərə verilmiş vəsaitlər	300,620	206,158

31 dekabr 2012 və 2011-ci il tarixlərinə müştərilərə verilmiş müvafiq olaraq 3 min manat və 102 min manat məbləğində vəsaitlər verilmiş zəmanətlərə qarşı təminat kimi, müvafiq olaraq 111 min manat və 44 min manat məbləğində vəsaitlər kreditlərə qarşı təminat kimi və 1,397 min manat və 1,006 min manat məbləğində vəsaitlər isə istifadə olunmamış kredit imkanlarına qarşı təminat kimi saxlanmışdır.

31 dekabr 2012-ci il tarixinə, müştərilərə ödənilməli müddətli depozitlərin illik effektiv faiz dərəcəsi 1% - 21 % (2011: 1% - 21%) ödəmə müddətləri isə 2013-2024 (2011: ödəmə müddəti 2012 - 2024) olmuşdur.

31 dekabr 2012-ci il tarixlərinə müştərilərə ödənilməli 32,601 min manat (11%) məbləğində vəsaitlər Qrupun 10 iri (2011-10 müştəri üzrə 23,626 min manat (11%)).

Müddətli depozitlərə fiziki şəxslərin 279,620 min manat məbləğində depozitləri daxil olmuşdur. (2011 – 183,354 min manat).

İqtisadi sektor üzrə müştəri hesablarının təhlili aşağıdakı şəkildədir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Sektor üzrə təhlil:		
Fiziki şəxslər və işçilər	289,042	192,459
Ticarət və xidmətlər	6,043	7,328
Enerji	2,560	2,476
İstehsal	1,145	1,087
Tikinti	1,093	1,749
Nəqliyyat və rabitə	737	1,059
Cəmi müştərilərə ödənilməli vəsaitlər	300,620	206,158

Müştərilərə ödənilməli vəsaitlərə aşağıdakı növ müştərilərlə hesablar daxildir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Fiziki şəxslər və işçilər	289,042	192,459
Özəl müəssisələr	11,494	13,401
Dövlət və büdcə təşkilatları	84	298
Cəmi müştərilərə ödənilməli məbləğlər	300,620	206,158

19. BURAXILMIŞ BORC QIYMƏTLİ KAĞIZLARI

Buraxılmış borc qiymətli kağızları aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Kupon qiymətli kağızları	10,057	-
Cəmi borc qiymətli kağızları	10,057	-

31 dekabr 2012-ci il tarixinə manatla ifadə olunmuş 10,000 min manat məbləğində kupon qiymətli kağızlarına illik 12% hesablanmış və qaytarılma müddətləri 3 il təşkil etmişdir. Bu kupon sertifikatları faizin rüblük əsasında ödənilməsi şərtini irəli sürür. Hər birinin nominal dəyəri 1,000 manat olan 10,000 sertifikat vardır.

20. DİGƏR ÖHDƏLİKLƏR

Digər öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Digər maliyyə öhdəlikləri:		
Adi səhmlər üzrə səhmdarlara ödənilməli vəsaitlər	1,484	1,413
Hesablaşma prosesində öhdəliklər	535	325
Digər kreditorlar	6	149
	2,025	1,887
Digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri:		
Əməliyyat vergiləri	510	436
Zəmanətlər və digər şərti öhdəliklər üzrə zərərlər üçün ehtiyat	221	-
	731	436
Cəmi digər öhdəliklər	2,756	2,323

21. SUBORDİNASİYA BORCU

Subordinasiya borcu aşağıdakılardan ibarətdir:

	Buraxılış tarixi	Ödəmə tarixi	Faiz dərəcəsi	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Xarici kredit institutlarından subordinasiya borcu – üçüncü tərəflər (Bank of Georgia ASC, 2,500 min ABŞ Dolları, yarım illik ödəniş)	18 noyabr, 2007	18 Noyabr, 2017	6 ay LIBOR üstəgəl 10.0%	1,992	1,990
Əlaqəli tərəflərdən subordinasiya borcu (NAB Dış Ticaret, 1,000 min ABŞ dolları, yarım illik ödəniş)	19 mart, 2008	19 mart, 2018	19.45%	824	826
Cəmi subordinasiya borcu				2,816	2,816

Qrup müflisləşdiyi və ya ləğv edildiyi təqdirdə hazırkı borcun qaytarılması Qrupun digər kreditörlər qarşısında öhdəliklərini təmin etməsindən asılıdır.

22. SƏHMDAR KAPITALI

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə Qrupun buraxılmasına icazəsi verilmiş, buraxılmış və tam ödənilmiş kapitalı müvafiq olaraq 52,870 min və 26,180 min manat təşkil etməklə hər birinin nominal dəyəri müvafiq olaraq 15.55 manat və 7.70 manat olan 3,400,000 adi səhmdən ibarət olmuşdur. . Hər səhm səhmdara bir səs hüququ verir.

2012-ci il ərzində Qrupun səhmdar kapitalı 2011-ci il üzrə mənfəəti kapitallaşdırmaqla 26,690 min manat məbləğində artırılmışdır (2011: 2010-cu il üzrə mənfəəti kapitallaşdırmaqla 13,328 min manat).

2012-ci ildə Qrup 2011-ci il üçün adi səhmlər üzrə gəlirlərindən 710 min manat manat məbləğində dividendləri bəyan etmişdir (2011-ci ildə: 2009 və 2010-cu illərin gəlirlərindən 5,333 min manat).

Səhm üzrə əsas və azaldılmış mənfəətin hesablanması üçün gəlir rəqəmlərindən və səhmlərin ölçülmüş orta sayından istifadə olunmuşdur. Əsas və azaldılmış mənfəətin hesablanması məqsədləri üçün adi səhmlərin ölçülmüş orta sayı 31 dekabr 2012 və 2011-ci il tarixlərinə 3,400,000 olmuşdur. Nəticədə, 31 dekabr 2012 və 2011-ci il tarixlərinə səhm üzrə mənfəət əmsalı müvafiq olaraq 9.51 və 7.22 təşkil etmişdir.

23. ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ TƏƏHHÜDLƏR

Adi fəaliyyət zamanı Qrup müştərilərin ehtiyaclarını qarşılamaq üçün balansdan kənar riskləri olan maliyyə alətləri üzrə müqavilə tərəfi qismində çıxış edir. Dəyişən kredit riski dərəcəsini nəzərdə tutan bu alətlər maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatında əks etdirilmir.

Qrup balansda qeyd edilən əməliyyatlar halında olduğu kimi, balansdankənar öhdəlikləri qəbul edərkən eyni kredit nəzarət və idarəetmə siyasətlərini tətbiq edir.

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə şərti öhdəliklər aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Şərti öhdəliklər və kredit öhdəlikləri		
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə öhdəliklər	19,141	9,117
Verilmiş zəmanətlər	14,674	2,510
Əməliyyatla bağlı digər şərti öhdəliklər	1,428	1,244
Cəmi şərti öhdəliklər və kredit öhdəlikləri	35,243	12,871

Əməliyyat lizinqi öhdəlikləri – Qrup icarəyə götürən tərəf olduqda, binaların ləğv olunmayan əməliyyat lizinqləri üzrə minimum lizinq ödənişləri aşağıdakı kimi olur:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
1 ildən az	124	83
Cəmi əməliyyat lizinqi ödənişləri	124	83

Öhdəliklər və şərti öhdəliklər (təminatı çıxmaqdan əvvəl)	35,367	12,954
Çıxılsın: Verilmiş zəmanətlərə qarşı təminat kimi saxlanılan pul vəsaitləri (Qeyd 18)	(3)	(102)
Çıxılsın: İstifadə olunmamış kredit imkanlarına qarşı təminat kimi saxlanılan nağd vəsaitlər (Qeyd 18)	(1,397)	(1,006)
Şərti öhdəliklər və təəhhüdlər	33,967	11,846

Məhkəmə prosesləri – Qrup vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyəti müddətində müştərilər və müqavilə tərəflərinin irəli sürdüyü iddialarla üzleşir. Rəhbərlik düşünür ki, heç bir hesablanmamış mühüm itkilər yaranmayacaq və bu səbəbdən də hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında ehtiyatlar nəzərdə tutulmamışdır.

Vergi qoyma – Azərbaycan Respublikasının ticarət, o cümlədən vergi qanunvericiliyi birdən çox təfsirlərə yol verə bilər. Bundan əlavə, biznes fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq vergi orqanlarının öz mülahizələrinə görə sərbəst qərar vermələri riski də mövcuddur. Biznes fəaliyyəti ilə əlaqədar Qrup rəhbərliyinin mülahizələrinə əsaslanan müəyyən mövqe vergi orqanları tərəfindən birmənalı qarşılanmadıqda, Qrupa əlavə vergilər, cərimələr və faizlər hesablanma bilər.

Belə qeyri-müəyyənlik halları maliyyə alətlərinin qiymətləndirilməsi, dəyərsizləşmə üzrə zərər üçün ehtiyatların qiymətləndirilməsi və sövdələşmələrin bazar qiymətinin müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı ola bilər. Bundan başqa, belə qeyri-müəyyənlik vergiyə cəlb olunan mənfəətin natamam hesablanması olaraq ehtiyat üzrə müvəqqəti fərqi qiymətləndirilməsi, habelə müştərilərə verilmiş kreditlər və debitor borcları ilə bağlı dəyərsizləşmə üzrə zərər üçün ehtiyatların geri qaytarılması ilə də bağlı ola bilər. Qrupun rəhbərliyi bütün vergi öhdəliklərinin hesablandığını düşünür, buna görə də, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında heç bir ehtiyat nəzərdə tutulmamışdır.

Ümumiyyətlə vergi ödəyiciləri audit ilindən sonrakı üç təqvim ili ərzində vergi auditindən keçməlidirlər. Lakin tamamlanmış auditlər təbəçiliyində olan vergi orqanları tərəfindən yerinə yetirilmiş vergi audit nəticələrinin daha yuxarı səlahiyyətli vergi orqanları tərəfindən əlavə vergi auditi ilə yoxlanması ehtimalını istisna etmir. Cinayət işinin araşdırılması zamanı iddia müddəti məhkəmənin qərarına əsasən yeddi ilədək uzadıla bilər.

Fəaliyyət mühiti – Azərbaycanda biznes fəaliyyətinə təsir edən qanun və qaydalar sürətlə dəyişməyə davam edir. Azərbaycan ərazisində vergi, valyuta və gömrük qanunvericilikləri müxtəlif formada təfsir olunur; hüquq və maliyyə xarakterli digər maneələr isə, Azərbaycanda hazırda fəaliyyət göstərən müəssisələr üçün əlavə çətinliklər yaradır. Azərbaycanın gələcək iqtisadi kursu dövlət tərəfindən həyata keçirilən maliyyə, iqtisadi və monitar yönümlü tədbirlərdən, habelə, hüquq, hüquqi tənzimləmə və siyasət sahələrindəki inkişafdən çox asılıdır.

Azərbaycanın maliyyə və kapital bazarlarına 2009-cu və 2010-cu illərdə mənfə təsirini göstərmiş dünya maliyyə böhranı səngimmiş, Azərbaycanın iqtisadiyyatı isə 2011 və 2012-ci illərdə müşahidə olunan artım tempini bərpa etmişdir. Buna baxmayaraq, əhəmiyyətli iqtisadi qeyri-müəyyənliklər hələ də qalmaqdadır. Dünya maliyyə sistemlərində sistemə risklərdən, o cümlədən kredit mühitində müşahidə olunan imkanların daralması prosesindən, yaxud da neft və qaz qiymətlərinin enməsindən irəli gələn mənfə dəyişikliklər ölkə iqtisadiyyatının inkişafını ləngidə və ya tənəzzülə uğrada, Qrupun kapital vəsaitləri və onun dəyərinə çıxış imkanlarına, ümumilikdə isə, onun biznes fəaliyyəti, əməliyyat nəticələri, maliyyə vəziyyəti və gələcək perspektivlərinə mənfə təsir göstərə bilər.

Azərbaycan külli miqdarda neft və qaz məhsullarının istehsalçısı və ixracatçısı olduğuna görə, ölkə iqtisadiyyatı, xüsusi olaraq, 2012-ci və 2011-ci illərdə dünya bazarlarında əhəmiyyətli dərəcədə dəyişən neft və qaz qiymətlərinə qarşı həssasdır.

24. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR

Bank və onun əlaqəli tərəfləri hesab edilən törəmə müəssisələri arasında əməliyyatlar konsolidasiya zamanı silinmiş və bu qeyddə açıqlanmamışdır. Qrup və digər əlaqəli tərəflər arasında əməliyyatların təfərrüatları aşağıda açıqlanır:

	Qeydlər	31 dekabr 2012-ci il		31 dekabr 2011-ci il	
		Əlaqəli tərəflərin qalıqları	Maliyyə hesabı müddəası üzrə cəmi kateqoriya	Əlaqəli tərəflərin qalıqları	Maliyyə hesabı müddəası üzrə cəmi kateqoriya
Müştərilərə verilmiş kreditlər	11		419,096		265,674
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		-		167	
- Qrupun əsas idarə heyəti		126		55	
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları	12		18,578		8,691
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		1,387		-	
- Qrupun əsas idarə heyəti		-		-	
Dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat	11		(11,962)		(8,094)
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		-		(3)	
- Qrupun əsas idarə heyəti		(1)		(2)	
Müştərilərə verilmiş məbləğlər	18		300,620		206,158
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		2,946		2,543	
- Qrupun əsas idarə heyəti		4,350		4,485	
Digər öhdəliklər	20		2,756		2,323
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		1,484		1,413	
Subordinasiya borcu	21		2,816		2,816
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		824		826	
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər	23		19,141		9,117
- Qrupun əsas idarə heyəti		79		59	
Verilmiş zəmanətlər	23		14,674		2,510
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		12,033		567	

Direktora və digər əsas idarə heyəti üzvlərinə ödənişlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2012-ci il tarixinə bitən il		31 dekabr 2011-ci il tarixinə bitən il	
	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabı müddəası üzrə cəmi kateqoriya	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabı müddəası üzrə cəmi kateqoriya
Əsas idarə heyətinə ödəmələr				
- əmək haqları və digər qısamüddətli müavinətlər	4,476	16,133	3,517	11,360
- sosial sığorta xərcləri	229	2,612	774	1,972
Cəmi əsas idarə heyətinə ödəniş (Qeyd 7)	4,705	18,745	4,291	13,332

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə uçotda tanınmış aşağıdakı məbləğlər 31 dekabr 2012 və 2011-ci il tarixlərinə bitən illər üzrə mənfəət və zərər haqqında konsolidə edilmiş hesabatda daxil edilmişdir:

	31 dekabr 2012-ci il tarixinə bitən il		31 dekabr 2011-ci il tarixinə bitən il		
	Qeydlər	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatı müddəası üzrə cəmi kateqoriya	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatı müddəası üzrə cəmi kateqoriya
Faiz gəliri			95,117		62,892
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		4		95	
- Qrupun əsas idarə heyəti		18		13	
Faiz xərci			(31,549)		(23,525)
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		(356)		(232)	
- Qrupun əsas idarə heyəti		(484)		(655)	
Kreditin dəyərsizləşməsi zərərləri üçün ehtiyat	4		(5,143)		(1,304)
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		-		11	
- Qrupun əsas idarə heyəti		-		1	
Haqq və komissiya gəliri	5		7,383		5,168
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		21		24	
- Qrupun əsas idarə heyəti		2		2	
Digər əməliyyat xərcləri	7		(6,556)		(4,406)
- Səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		(617)		(471)	

25. MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ

Ədalətli dəyər ləğv etmə və ya məcburi satış əməliyyatından fərqli olaraq tərəflərin öz istəyi və məlumatı ilə onlar arasında alətin birbaşa sövdələşmə yolu ilə mübadilə edilə biləcəyi məbləğ kimi müəyyən olunur.

Ədalətli dəyəri balans dəyərinə yaxın olan aktivlər

Qısamüddətli ödəmə dövrü (3 aydan az) olan maliyyə aktivləri və öhdəliklər halında belə ehtimal edilir ki, onların balans dəyəri ədalətli dəyərində yaxındır. Belə ehtimal tələb olunanadək depozitlərə və ödəniş müddəti müəyyən olunmamış əmanət hesablarına da qarşı tətbiq olunur.

Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər, banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər, müştərilərə ödənilməli vəsaitlər, buraxılmış borc qiymətli kağızları və subordinasiya borcu

1 aydan hesabat tarixinədək olan dövr üzrə yerləşdirilmiş banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər, banklara və digər maliyyə təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər, müştərilərə ödənilməli vəsaitlər, buraxılmış borc qiymətli kağızları və subordinasiya borcunun balans dəyəri ilə təxminən onların ədalətli dəyərlərini əks etdirir. Depozitlər oxşar depozitlər üçün təklif olunan cari bazar dərəcələri ilə yerləşdirildikdə digər müddətli depozitlərin ədalətli dəyəri bazar faiz dərəcələrini tətbiq etməklə hesablanır.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar və digər borc qiymətli kağızları

Fərdi müştərilərə kreditlər və avanslar həm dəyişən, həm də sabit faiz dərəcələri ilə təqdim olunur. Azərbaycan Respublikasında heç bir ikinci dərəcəli bazar fəaliyyət göstərmədiyindən, bu portfel üçün dəqiq bazar qiymətləri də mövcud deyil.

- (a) Dəyişən dərəcə – Rəhbərlik hesab edir ki, cari dərəcə ədalətli dəyər kimi qəbul edilə bilər.
- (b) Sabit dərəcə – Bezi təminatlı kreditlər sabit dərəcə ilə verilir. Bu kreditlərin ədalətli dəyəri ödəniş müddəti sabit dövrün qalan hissəsinə bərabər olan bənzər kreditlər üzrə hesabat tarixinə mövcud olan bazar dərəcələrinə istinadən hesablanır.

Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları

Satıla bilən kapital qiymətli kağızlarının tərkibinə daxil edilən kapital qiymətli kağızlarının ədalətli dəyərinin düzgün qiymətləndirilməsi mümkün deyil. 31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə onların balans dəyəri müvafiq olaraq 1,586 min manat və 190 min manat təşkil etmişdir. Belə səhmlər açıq satışa verilmədiyindən və müvafiq ədalətli dəyər həddinin hesablaması mühüm əhəmiyyətli olduğundan, onların ədalətli dəyərinin hesablanması mümkün deyil.

26. KAPİTAL ADEKVATLIĞI

Bank fəaliyyətinə aid olan riskləri qarşılamaq fəal idarə edilən kapital bazasına malikdir. Bank kapitalının adekvatlığı digər üsullarla yanaşı, bankın idarə edilməsi üçün ARMB tərəfindən müəyyən edilmiş əmsallardan istifadə etməklə nəzarətdə saxlanılır.

Bank kapitalını idarə edərkən rəhbərliyin əsas məqsədləri aşağıdakılardır: (i) ARMB tərəfindən müəyyən edilmiş kapital tələblərinə əməl etmək, (ii) Bankın fasiləsiz fəaliyyətini davam etdirməsi qabiliyyətini qoruyub saxlamaq və (iii) biznesini dəstəkləmək və səhmdar dəyərini artırmaq üçün güclü kredit səviyyəsi və sağlam kapital əmsallarını saxlamaq. ARMB tərəfindən müəyyən edilmiş kapitalın adekvatlıq əmsallarının yerinə yetirilməsinə Bankın İdarə Heyətinin Sədri və Baş mühasibi tərəfindən hesablamaları yoxlanılaraq imzalanmış aylıq hesabatlarla nəzarət edilir. Kapitalın idarə edilməsinin digər məqsədləri illik əsasda qiymətləndirilir.

ARMB-nin kapital adekvatlığı əmsalı

ARMB hər bank və ya bank qrupundan aşağıdakıları tələb edir:

- a) səhmdar kapitalını 10,000 min manat məbləğində minimum səviyyəsini saxlamaq (2011: 10,000 min manat);
- b) risk üzrə ölçülən aktivlərə qarşı ümumi idarəetmə kapitalının əmsalını ('ümumi kapital əmsalı') müəyyən edilmiş minimum 12% və ya ondan yuxarı həddə saxlamaq (2011: 12%);
- c) risk üzrə ölçülən aktivlərə 1-ci dərəcəli əmsalı müəyyən edilmiş minimum 6% (2011:6%) və ya ondan yuxarı həddə saxlamaq.

Rəhbərlik hesab edir ki, Bank 2012-ci il ərzində yerli kapitalın adekvatlıq əmsallarını yerinə yetirmişdir.

31 dekabr 2012 və 2011-ci il tarixlərinə, Bankda kapitalın adekvatlıq əmsalı aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2012	2011
1-ci dərəcəli kapital	52,438	26,465
2-ci dərəcəli kapital	43,105	26,175
Konsolidasiya olunmamış törəmə müəssisələrə investisiyalar və digər kapital investisiyaları	(1,478)	-
Çıxılısın: kapitaldan tutulmalar	(1,015)	(290)
Cəmi idarəetmə kapitalı	93,050	52,350
Risk üzrə ölçülmüş aktivlər	437,040	283,680
1-ci dərəcəli kapitalın adekvatlıq əmsalı	11.77%	9.23%
Cəmi kapitalın adekvatlıq əmsalı	21.29%	18.42%

27. RİSKİN İDARƏ EDİLMƏSİ QAYDALARI

Risklərin idarə edilməsi Qrupun bankçılıq fəaliyyəti üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir və Qrup əməliyyatlarının əsas elementini təşkil edir. Qrup əməliyyatlarına xas olan əsas risklər aşağıdakılarla bağlıdır:

- Kredit riski
- Likvidlik riski
- Bazar riski

Qrup effektiv və səmərəli riskin idarəedilməsi prosesinin tətbiqinin önəmli olması faktını qəbul edir. Belə prosesin tətbiqinə imkan yaratmaq üçün Qrup riskin idarəedilməsi çərçivəsini yaratmışdır ki, bunun əsas məqsədi də Qrupu risklərdən qorumaqdan və Qrupa qarşıda qoyulmuş fəaliyyət məqsədlərinə nail olması üçün imkan yaratmaqdan ibarətdir. Risklərin idarəedilməsi çərçivəsi vasitəsilə Qrup aşağıdakı risklərin idarə edilməsini həyata keçirir.

Kredit riski

Təşkilat kredit riskinə məruz qalır ki, bu da maliyyə aləti üzrə bir tərəfin öz öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi və bunun digər tərəfə maliyyə zərərinin dəyməsi ilə nəticələnməsindən yaranan riskdir.

Riskin idarəedilməsi və monitorinq müəyyən edilmiş səlahiyyətlər çərçivəsində həyata keçirilir. Bu proseslər Kredit Komitəsi və Qrupun İdarə Heyəti tərəfindən icra edilir. Kredit Komitəsi tərəfindən hər hansı müraciət edilməyənə qədər, kredit prosesləri üzrə bütün tövsiyələr (borcalan üçün təsdiq edilmiş hədlər və ya kredit sazişinə edilmiş düzəlişlər və sair) filialın riskin idarəedilməsi üzrə direktoru yaxud Risklərin İdarəedilməsi Departamentinin meneceri tərəfindən təhlil edilir və təsdiqlənir. Gündəlik riskin idarəedilməsi prosesi Kredit Departamentlərinin və Filialların Kredit Bölmələrinin rəhbəri tərəfindən həyata keçirilir.

Qrup bir borcalan yaxud borcalan qrupları və sənaye seqmentləri üzrə qəbul edilmiş risklərin məbləğini məhdudlaşdırmaqla üzərinə götürdüğü kredit riskləri səviyyəsini strukturlaşdırır. Borcalan yaxud məhsul (sənaye sektoru) üzrə kredit riski səviyyəsinə qarşı qoyulmuş məhdudiyət idarəetmə Şurası tərəfindən rüblük təsdiqlənir. Banklar və brokerlər daxil olmaqla hər hansı bir borcalan halında riskə məruzqalma həddi daha sonra balans və balansdan kənar maddələrlə bağlı riskləri əhatə etməklə Kredit Komitəsi tərəfindən müəyyən olunmuş alt-limitlərlə məhdudlaşır. Limitlər üzrə faktiki riskə məruzqalma hallarına gündəlik nəzarət olunur.

Müvafiq hesab edilən hallarda və əksər kreditlərlə əlaqədar olaraq Qrup girov, eləcə də fərdi və korporativ zəmanətlər qəbul edir. Bəzi kredit məbləğləri qeyd olunan təminat vasitələrinin əldə edilməsi mümkün olmayam fərdi şəxslərə verilmiş kreditlərdən ibarətdir. Belə kreditlər davamlı olaraq nəzarətdə saxlanılır və illik yaxud daha qısa müddətdə təhlil edilir.

Kreditlərin ayrılması üzrə öhdəliklər kredit, zəmanət və ya akkreditiv formasında çıxış edən istifadə edilməmiş kredit vəsaitlərdən ibarətdir. Balansdan kənar uçotda olan maliyyə alətləri üzrə kredit riski müqavilə tərəfinin müqavilə şərtləri və müddəalarına əməl edə bilməməsi nəticəsində zərərin baş verməsi mümkünlüyü kimi müəyyən olunur. Kreditin ayrılması öhdəliyi üzrə kredit riskinə gəldikdə isə, Qrup realizə edilməmiş belə öhdəliklərin ümumi məbləğinə bərabər potensial zərər riski ilə üzləşir. Lakin, zərərin ehtimal edilən məbləği realizə edilməmiş kredit öhdəliklərindən azdır, ona görə ki, kreditin ayrılması üzrə öhdəliklərin əksəriyyəti müştərilərin xüsusi kredit standartlarına davamlı qaydada cavab verə bilməsindən asılı olaraq şərti götürülür. Qrup maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat və maliyyə alətləri halında olduğu kimi, riskin təsir nəticələrinin yumşaldılması üçün limitləri və cari monitorinq prosesini tətbiq etməklə kreditlərin verilməsinin təsdiqlənməsi proseduruna əsaslanan eyni kredit siyasətini şərti öhdəliklərə də qarşı istifadə edir. Qrup balansdan kənar uçotda əks etdirilən şərti öhdəliklərin ödəniş müddətinə qədər dövrü nəzarətdə saxlayır, çünki daha uzun-müddətli öhdəliklər qısamüddətli kredit öhdəlikləri ilə müqayisədə daha çox kredit riski dərəcəsinə məruz qalır.

Kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi

Qrupun kredit riskinə məruzqalma həddi əhəmiyyətli dərəcədə dəyişir və həm fərdi risklərdən, həm də ümumi bazar iqtisadiyyatı risklərindən asılıdır.

Aşağıdakı cədvəldə balans hesabatı, eləcə də balansdan kənar hesabatda əks etdirilən maliyyə aktivləri ilə bağlı kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi göstərilir. Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilən maliyyə aktivləri halında kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi həmin aktivlərin hər hansı əvəzləşmədən və girov sövdələşməsindən qabaqkı balans dəyərində bərabərdir. Qrupun şərti öhdəlikləri və kreditin ayrılması ilə bağlı öhdəlik üzrə kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi isə, qarşı tərəfin öhdəliklərini yerinə yetirmədiyi təqdirdə həmin alətlərin müqavilə üzrə məbləğlərindən ibarət olur ki, bu halda da qarşı iddialar, girov və təminatlar dəyərini itirir.

	Risikə maksimum məruz qalma 31 dekabr 2012-ci il	Risikə maksimum məruz qalma 31 dekabr 2011-ci il
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (kassadakı vəsaitlər istisna olmaqla)	11,260	10,253
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	8,900	5,574
Müştərilərə verilmiş kreditlər	407,134	257,580
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları	16,992	8,501
Digər borc qiymətli kağızlar	5,015	5,012
Digər maliyyə aktivləri	331	377
Şərti öhdəliklər və təəhhüdlər	33,967	11,846

Girov və digər kredit təminatları

Tələb olunan girovun məbləği və növü qarşı tərəfin kredit riski üzrə qiymətləndirməsindən asılıdır. Girovların növləri və qiymətləndirmə parametrlərinin məqbuluğuna dair prinsiplər icra edilir.

Əldə edilən əsas girov növləri aşağıdakılardır:

- Avtomobil krediti üzrə: pul vəsaiti, avtomobili girov saxlama hüququ, üçüncü tərəf zəmanətləri;
- Biznes kreditləri üzrə: daşınmaz əmlak üzrə xərclər, inventar və ticarət üzrə debitor borclar, üçüncü tərəf zəmanətləri;
- İstehlakçı kreditləri: pul vəsaiti, kreditli istehlak avadanlıqlarının xərcləri, üçüncü tərəf zəmanətləri, yaşayış mülkiyyəti üzərində girov;
- Mikro-kreditlər üzrə: pul vəsaiti, inventar və ticarət üzrə debitor borclar, üçüncü tərəf zəmanətləri, daşınmaz əmlak üzrə xərclər və
- Kart üzrə kreditlər: pul vəsaitləri, üçüncü tərəf zəmanətləri.

Rəhbərlik girovun bazar dəyərində nəzarət edir, əsas müqaviləyə uyğun olaraq əlavə girov tələb edir, və kreditin dəyersizləşməsi üzrə ehtiyatın adekvatlığının təhlili zamanı girovun bazar dəyərində nəzarət edir.

Balansdan kənar risk

Qrup balans uçotu halında olduğu kimi, əsas etibarlı ilə, balansdan kənar müddəalar halında da risklərin idarə edilməsi üzrə eyni siyasətləri tətbiq edir. Kreditlərin ayrılmasına öhdəliklər halında isə, həmçinin kredit və avanslar halında olduğu kimi, müştərilər və qarşı tərəflər ilə bağlı eyni kredit riskinin idarə edilməsi siyasətləri tətbiq olunur. Girov qarşı tərəfin imkanları və əməliyyatın növündən asılı olaraq tələb edilə bilər.

Maliyyə aktivlərinin sinfinə görə kredit keyfiyyəti

Maliyyə aktivlərinin kredit keyfiyyəti Qrupun daxili kredit reytingi ilə idarə olunur. Aşağıdakı cədvəldə Qrupun kredit reytingi sistemi əsasında maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda kreditlə bağlı maddələr üzrə aktivin sinfinə görə kredit keyfiyyəti göstərilir. Aşağıdakı cədvəldə adətən hökumət təminatı və ya çox yaxşı girovla təmin edilmiş kredit riskinin minimum səviyyəsinə malik olan yüksək dərəcəli banklara və müştərilərə verilən kreditlərin yekunu göstərilmişdir. Yaxşı maliyyə vəziyyəti olan və yaxşı borc xidməti olan digər kreditörler də standart səviyyəyə daxil edilmişdir. Sub-standart səviyyə fərdi dəyersizləşməmiş, lakin standart səviyyədən aşağı kreditlərdən ibarətdir. Yüksək dərəcəli investisiya qiymətli kağızları çox aşağı defolt ehtimalı və risksiz dərəcələrlə hökumət və onun qurumları tərəfindən buraxılan kağızlardır.

	Qeydlər	Yüksək dərəcə	Standart dərəcə	Vaxtı keçmiş, dəyərsizləşməmiş	Fərdi qaydada dəyərsizləşmiş	Cəmi 2012
Banklar və digər kredit itəşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	10	347	8,553	-	-	8,900
Müştərilərə verilmiş kreditlər:	11					
Avtomobil kreditləri		-	88,065	5,828	-	93,893
Biznes kreditləri		19,477	20,270	3,156	2,452	45,355
İstehlakçı kreditləri		3,033	208,715	5,886	-	217,634
Mikro kreditlər		12	32,493	437	-	32,942
Kartlar		2,141	26,713	377	-	29,231
Digər		4	37	-	-	41
		24,667	376,293	15,684	2,452	419,096
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları	12	16,992	-	-	-	-
Digər broc qiymətli kağızları	13	5,015	-	-	-	5,015
		47,021	384,846	15,684	2,452	450,003

	Qeydlər	Yüksək dərəcə	Standart dərəcə	Vaxtı keçmiş, dəyərsizləşməmiş	Fərdi qaydada dəyərsizləşmiş	Cəmi 2011
Banklardan və digər kredit təşilatlardan alınmış vəsaitlər	10	556	5,018	-	-	5,574
Müştərilərə verilmiş kreditlər:	11					
Avtomobil kreditləri		-	55,386	4,884	-	60,270
Biznes kreditləri		-	20,229	2,530	1,611	24,370
İstehlakçı kreditləri		2,151	147,387	4,304	-	153,842
Mikro kreditlər		3	19,431	454	-	19,888
Kartlar		1,608	5,508	188	-	7,304
		3,762	247,941	12,360	1,611	265,674
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları	12	8,501	-	-	-	8,501
Digər broc qiymətli kağızları	13	5,012	-	-	-	5,012
Cəmi		17,831	252,959	12,360	1,611	284,761

Qrupun siyasəti kredit portfelində düzgün və ardıcıl risk reytinglərini saxlamaqdır. Bu imkanlar müvafiq risklərin idarə edilməsinə və bütün biznes və məhsul istiqamətləri üzrə kredit riskinin müqayisəsinə yönəlmişdir. Reyting sistemi qarşı tərəflər üzrə riskin ölçülməsi üçün əsas məlumatı təmin etmək məqsədilə hazırlanmış bazar məlumatı ilə birləşdirilmiş müxtəlif maliyyə təhlilləri ilə dəstəklənir. Bütün daxili risk reytingləri müxtəlif kateqoriyalara uyğun ölçülür və Qrupun reyting siyasətinə uyğun yaradılır. Müvafiq risk reytingləri mütəmadi qaydada qiymətləndirilir və yenilənir.

Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş maliyyə aktivlərinin sinfinə görə köhnəlmə təhlili:

	30 gündən az	31-60 gün	31-60 gün	90 gündən artıq	Cəmi 2012-ci il
Müştərilərə verilmiş kreditlər:					
Avtomobil kreditləri	387	169	147	5,124	5,827
Biznes kreditləri	1,456	36	426	1,239	3,157
İstehlakçı kreditləri	1,690	212	266	3,718	5,886
Mikro kreditlər	274	10	16	137	437
Kartlar	72	-	2	303	377
Cəmi	3,879	427	857	10,521	15,684

	30 gündən az	31-60 gün	31-60 gün	90 gündən artıq	Cəmi 2011-ci il
Müştərilərə verilmiş kreditlər:					
Avtomobil kreditləri	115	970	605	3,194	4,884
Biznes kreditləri	465	23	154	1,888	2,530
İstehlakçı kreditləri	83	559	415	3,247	4,304
Mikro kreditlər	21	46	14	373	454
Kartlar	36	18	2	132	188
Cəmi	720	1,616	1,190	8,834	12,360

Dəyersizləşmənin qiymətləndirilməsi

Kredit üzrə dəyersizləşmənin qiymətləndirilməsi üçün əsas mülahizələr müxtəlif zaman kəsiklərində vaxtı keçmiş vəsait qalıqlarının hərəkətini ölçə bilən ötürücü-dərəcə modelinin təmin etdiyi məlumatlara əsaslanır. Qrup iki sahədə dəyersizləşmənin qiymətləndirilməsini nəzərdən keçirir: fərdi qiymətləndirilmiş ehtiyatlar və birgə qiymətləndirilmiş ehtiyatlar.

Fərdi qiymətləndirilən ehtiyatlar

Qrup fərdi qaydada hər bir əhəmiyyətli kredit üçün müvafiq ehtiyatları müəyyən edir. Ehtiyat məbləğinin müəyyən edilməsi zamanı nəzərə alınan maddələrə qarşı tərəfin biznes planının dayanıqlığı, maliyyə çətinliyi yarandıqda onun öz fəaliyyətini yaxşılaşdırmaq bacarığı, proqnozlaşdırılan fakturalar, iflasa uğradığı halda gözlənilən dividend ödənişi, digər maliyyə dəstəyinin mövcudluğu, girovun satış dəyəri və gözlənilən pul vəsaiti hərəkətinin müddəti daxildir. Gözlənilməz hallar daha ətraflı diqqət tələb etməyə qədər, dəyersizləşmə zərəri hər hesabat tarixində qiymətləndirilir.

Birgə qiymətləndirilən ehtiyatlar

Ayrı-ayrılıqda əhəmiyyəti olmayan kreditlər üzrə zərər (kredit kartları, yaşayış girovu və təminatlı istehlakçı krediti daxil olmaqla) üçün ehtiyatlar və fərdi dəyersizləşməyə dair hələ əyani sübutun olmadığı ayrı-ayrılıqda əhəmiyyətli kreditlər üçün ehtiyatlar birgə qiymətləndirilir. Ehtiyatlar hər portfel ayrıca təhlil edilməklə hər hesabat tarixində qiymətləndirilir.

Birgə qiymətləndirmədə fərdi qiymətləndirməyə dair əyani sübutun olmadığı halda belə portfəldə mövcud olması ehtimal edilən dəyersizləşmə nəzərə alınır. Dəyersizləşmə zərəri ötürücü-dərəcə modeli əsasında qiymətləndirmə nəzərə alınmaqla hesablanır. Sonra dəyersizləşmə ehtiyatı Qrupun ümumi siyasəti ilə uyğunluğun təmin edilməsi məqsədilə kredit rəhbərliyi tərəfindən baxılır.

Maliyyə zəmanətləri və akkreditivlər qiymətləndirilir və ehtiyatlar kreditlər üçün olduğu tərzdə yaradılır.

Coğrafi təmərküzləşmə

Riskin idarəedilməsi Komitəsi qanunvericilik və qanuni tənzimləmə arenasında müşahidə olunan risklərə nəzarət edir və onların Qrupun fəaliyyətinə təsirini qiymətləndirir. Belə yanaşma Qrupa Azərbaycan Respublikasının investisiya mühitindəki dəyişikliklərdən yaranan itkiləri azaltmaq üçün imkan yaradır.

Aktiv və öhdəliklərin coğrafi təmərküzləşməsi aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan Respublikası	Digər qeyri- İƏİT ölkələri	İƏİT ölkələri	31 dekabr 2012-ci il Cəmi
QEYRİ-DERİVATİV MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	22,377	254	4,529	27,160
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	8,553	-	347	8,900
Müştərilərə verilmiş kreditlər	407,134	-	-	407,134
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları	18,578	-	-	18,578
Digər borc qiymətli kağızları	5,015	-	-	5,015
Digər maliyyə aktivləri	331	-	-	331
Cəmi qeyri-derivativ maliyyə aktivləri	461,988	254	4,876	467,118
QEYRİ-DERİVATİV MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
Banklar və digər maliyyə təşkilatları qarşısındakı öhdəliklər	63,081	2,255	7,146	72,482
Müştərilər qarşısındakı öhdəliklər	300,620	-	-	300,620
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,954	-	71	2,025
Subordinasiya borcu	-	1,992	824	2,816
Cəmi qeyri-derivativ maliyyə öhdəlikləri	365,655	4,247	8,041	377,943
XALIS MÖVQE	96,333	(3,993)	(3,165)	89,175
	Azərbaycan Respublikası	Digər qeyri- İƏİT ölkələri	İƏİT ölkələri	31 dekabr 2011-ci il Cəmi
QEYRİ-DERİVATİV MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	15,199	64	2,713	17,976
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	5,018	-	556	5,574
Müştərilərə verilmiş kreditlər	257,580	-	-	257,580
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları	8,691	-	-	8,691
Digər borc qiymətli kağızları	5,012	-	-	5,012
Digər maliyyə aktivləri	377	-	-	377
Cəmi qeyri-derivativ maliyyə aktivləri	291,877	64	3,269	295,210
QEYRİ-DERİVATİV MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
Banklar və digər maliyyə təşkilatları qarşısındakı öhdəliklər	30,214	732	7,044	37,990
Müştərilər qarşısındakı öhdəliklər	206,158	-	-	206,158
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,887	-	-	1,887
Subordinasiya borcu	-	1,990	826	2,816
Cəmi qeyri-derivativ maliyyə öhdəlikləri	238,259	2,722	7,870	248,851
XALIS MÖVQE	53,618	(2,658)	(4,601)	46,359

Likvidlik riski

Likvidlik riski ödəniş vaxtı çatdıqda depozitlərin çıxarılması tələbi və maliyyə alətləri ilə bağlı digər maliyyə öhdəliklərinin qarşılınması üçün kifayət qədər vəsaitlərin mövcud olması ilə bağlı riskdir.

AÖİK (Aktivlər və Öhdəliklər İdarəçilik Komitəsi) bu növ riskləri ödəniş müddətinin təhlili yolu ilə nəzarətdə saxlamaqla Qrupun növbəti maliyyə ili üçün strategiyasını müəyyənləşdirir. Cari likvidlik onun saxlanılması və pul vəsaitləri hərəketinin optimallaşdırılması üçün valyuta bazarında ticarət əməliyyatlarında iştirak edən Xəzinədarlıq Departamenti tərəfindən idarə olunur.

Likvidlik riskini idarə etmək üçün Qrup aktivlər/öhdəliklərin idarə olunması prosesinin bir hissəsi olaraq müştərilər və bank əməliyyatları üzrə gözlənilən gələcək pul vəsaitləri hərəketinin gündəlik monitorinqini həyata keçirir. Rəhbərlik depozitlərin çıxarılması tələbinin qarşılınması üçün ödənilmə müddəti çatmış vəsaitlər üzrə minimal məbləğ həddlərini və belə tələblərin gözlənilməz məbləğlərdə irəli sürüldüyü təqdirdə təmin edilməsi üçün istifadəyə hazır olmalı banklararası və digər borc vəsaitlərinin minimal məbləğinə qarşı məhdudiyyətlər müəyyənləşdirir.

Aşağıdakı cədvəldə müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəketi əsasında likvidlik riskinin təhlili göstərilir. Bu təqdimat Qrupun əsas idarə heyətinə verilmiş daxili məlumatlara əsaslanır.

31 dekabr 2012-ci il tarixinə maliyyə öhdəlikləri	3 aydan az	3-12 ay	1-5 il	5 ildən artıq	Cəmi
Banklar və digər maliyyə təşkilatları qarşısında öhdəliklər	9,081	38,244	23,519	6,893	77,737
Müştərilərə ödənilməli vəsaitlər	57,280	165,945	119,613	5	342,843
Buraxılmış broc qiymətli kağızları	303	900	12,400	-	13,603
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	2,025	-	-	2,025
Subordinasiya borcu	77	328	3,579	861	4,845
Cəmi diskontlaşdırılmamış maliyyə öhdəlikləri	66,741	207,442	159,111	7,759	441,053
31 dekabr 2011-ci il tarixinə maliyyə öhdəlikləri	3 aydan az	3-12 ay	1-5 il	5 ildən artıq	Cəmi
Banklar və digər maliyyə təşkilatları qarşısında öhdəliklər	7,195	15,193	16,547	2,578	41,513
Müştərilərə ödənilməli vəsaitlər	46,946	106,490	82,195	5	235,636
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	1,887	-	-	1,887
Subordinasiya borcu	166	309	1,647	3,181	5,303
Cəmi diskontlaşdırılmamış maliyyə öhdəlikləri	54,307	123,879	100,389	5,764	284,339

Aşağıdakı cədvəldə aktiv və öhdəliklərinin ödəmə tarixlərinə görə təhlili göstərilmişdir.

	Ölçülmüş 1 aya qədər orta effektiv faiz dərəcəsi	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Qeyri-müəyyən ödəmə müddəti	31 dekabr 2012-ci il Cəmi
QEYRI-DERİVATİV MALİYYƏ AKTİVLƏRİ							
Sabit faiz dərəcəli alətlər							
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	1.91%	-	2,543	-	-	-	2,543
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	12.50%	3	-	256	-	-	259
Müştərilərə verilmiş kreditlər	28.88%	33,697	52,445	184,339	131,534	5,119	407,134
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları	1.70%	16,992	-	-	-	1,586	18,578
Digər borc qiymətli kağızları	3.05%	5,015	-	-	-	-	5,015
Cəmi sabit faiz dərəcəli maliyyə aktivləri		55,707	54,988	184,595	131,534	5,119	433,529
Faiz hesablanmayan maliyyə aktivləri							
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		24,617	-	-	-	-	24,617
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər		-	-	-	-	8,641	8,641
Digər maliyyə aktivləri		331	-	-	-	-	331
Cəmi faiz hesablanmayan maliyyə aktivləri		24,948	-	-	-	8,641	33,589
Cəmi qeyri-derivativ maliyyə aktivləri və qiymətli metallar		80,655	54,988	184,595	131,534	5,119	467,118
QEYRI-DERİVATİV MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ							
Sabit faiz dərəcəli alətlər							
Banklar və digər maliyyə təşkilatları qarşısında öhdəliklər	7.37%	1,201	5,698	35,135	21,733	5,259	69,026
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	12.60%	13,222	22,086	150,744	97,590	5	283,647
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	12.00%	-	57	-	10,000	-	10,057
Subordinasiya borcu	19.45%	-	-	39	-	785	824
Cəmi sabit faiz dərəcəli maliyyə öhdəlikləri		14,423	27,841	185,918	129,323	6,049	363,554
Dəyişən faiz dərəcəli alətlər							
Subordinasiya borcu	12.81%	-	-	29	1,963	-	1,992
Banklar və digər maliyyə təşkilatları qarşısında öhdəliklər	4.43%	-	-	744	1,443	-	2,187
Cəmi dəyişən faiz dərəcəli maliyyə öhdəlikləri		-	-	773	3,406	-	4,179
Faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər							
Banklar və digər maliyyə təşkilatları qarşısında öhdəliklər		1,269	-	-	-	-	1,269
Müştərilər qarşısında öhdəliklər		16,973	-	-	-	-	16,973
Digər maliyyə öhdəlikləri		541	-	-	-	1,484	2,025
Cəmi faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər		18,783	-	-	-	1,484	20,267
Cəmi qeyri-derivativ maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər		33,206	27,841	186,691	132,729	7,533	
Faiz dərəcəsinin həssaslıq kəsiri		41,284	27,147	(2,096)	(1,195)	(930)	
Məcmu faiz həssaslıq kəsiri		41,284	68,431	66,335	65,140	64,210	
Likvidlik kəsiri		47,449	27,147	(2,096)	(1,195)	(2,414)	
Məcmu likvidlik kəsiri		47,449	74,596	72,500	71,305	68,891	

	Ölçülmüş orta effektiv faiz dərəcəsi	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Qeyri-müəyyən ödəmə müddəti	31 dekabr 2011-ci il Cəmi
QEYRI-DERİVATİV MALİYYƏ AKTİVLƏRİ								
Sabit faiz dərəcəli alətlər								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	3.64%	3,868	1,023	-	-	-	-	4,891
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	6.60%	-	-	458	-	-	-	458
Müştərilərə verilmiş kreditlər	32.10%	21,680	35,386	123,382	75,129	2,003	-	257,580
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları	2.59%	8,501	-	-	-	-	190	8,691
Digər borc qiymətli kağızları	3.05%	5,012	-	-	-	-	-	5,012
Cəmi sabit faiz dərəcəli maliyyə aktivləri		39,061	36,409	123,840	75,129	2,003	190	276,632
Faiz hesablanmayan maliyyə aktivləri								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		13,085	-	-	-	-	-	13,085
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər		-	-	-	-	-	5,116	5,116
Digər maliyyə aktivləri		377	-	-	-	-	-	377
Cəmi faiz hesablanmayan maliyyə aktivləri		13,462	-	-	-	-	5,116	18,578
Cəmi qeyri-derivativ maliyyə aktivləri		52,523	36,409	123,840	75,129	2,003	5,306	295,210
QEYRI-DERİVATİV MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ								
Sabit faiz dərəcəli alətlər								
Banklar və digər maliyyə təşkilatları qarşısında öhdəliklər	7.33%	1,285	4,600	13,677	12,230	1,603	-	33,395
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	12.88%	9,849	14,913	97,178	65,233	5	-	187,178
Subordinasiya borcu	19.45%	-	-	39	-	787	-	826
Cəmi sabit faiz dərəcəli maliyyə öhdəlikləri		11,134	19,513	110,894	77,463	2,395	-	221,399
Dəyişən faiz dərəcəli alətlər								
Subordinasiya borcu	12.81%	-	-	25	-	1,965	-	1,990
Banklar və digər maliyyə təşkilatları qarşısında öhdəliklər	5.50%	355	2	1,741	1,529	-	-	3,627
Cəmi dəyişən faiz dərəcəli maliyyə öhdəlikləri		355	2	1,766	1,529	1,965	-	5,617
Faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri								
Banklar və digər maliyyə təşkilatları qarşısında öhdəliklər		968	-	-	-	-	-	968
Müştərilər qarşısında öhdəliklər		18,980	-	-	-	-	-	18,980
Digər maliyyə öhdəlikləri		474	-	-	-	-	1,413	1,887
Cəmi faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri		20,422	-	-	-	-	1,413	21,835
Cəmi qeyri-derivativ maliyyə öhdəlikləri		31,911	19,515	112,660	78,992	4,360		
Faiz dərəcəsinin həssaslıq kəsiri		27,572	16,894	11,180	(3,863)	(2,357)		
Məcmu faiz həssaslıq kəsiri		27,572	44,466	55,646	51,783	49,426		
Likvidlik kəsiri		20,612	16,894	11,180	(3,863)	(2,357)		
Məcmu likvidlik kəsiri		20,612	37,506	48,686	44,823	42,466		

Bazar riski

Bazar riski bazardakı faiz dərəcələri və valyuta mübadilələrində dəyişikliklərin olması nəticəsində maliyyə alətinin ədalətli dəyərində və ya gələcək pul daxilolmalarında dəyişikliyin yaranma bilməsi ilə nəticələnən riskdir. Qrupun hər hansı mühüm kapitalı, ümumi sabit gəliri və ya derivativləri yoxdur.

Faiz dərəcəsi riski

Faiz dərəcəsi riski faiz dərəcəsinə dəyişikliklərin gələcək pul vəsaiti axınlarına və ya maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərində təsir göstərməsindən yaranan riskdir. Risk Qrup tərəfindən borclar və aktivlər üçün üzən faiz dərəcələrini uyğunlaşdırmaqla idarə olunur. Bundan başqa, APIK rüblük əsasda aktiv və öhdəliklərin faiz dərəcəsi strukturunun ətraflı təhlil etməklə ümumi faiz dərəcəsinə baxış keçirir. Aşağıdakı cədvəldə Qrupun mənfəət və zərər haqqında hesabatında bütün digər sabit saxlanılan dəyişənlər ilə birlikdə faiz dərəcələrində mümkün dəyişikliyə qarşı həssaslıq nümayiş etdirilir.

Mənfəət və zərər hesabatındakı həssaslıq 31 dekabr 2012 və 2011-ci il tarixlərinə saxlanılan alqı-satqı edilməyən maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin üzən faiz dərəcələrinə əsaslanmaqla bir il üzrə xalis faiz gəlirində faiz dərəcələrində ehtimal edilən dəyişikliyin təsiri.

Valyuta	% dərəcəsinə artım 2012	Xalis faiz gəlirinin həssaslığı 2012	% dərəcəsinə artım 2011	Xalis faiz gəlirinin həssaslığı 2011
ABŞ dolları	1%	(20)	1%	(57)
Avro	1%	(22)	1%	(24)

Valyuta	% dərəcəsinə azalma 2012	Xalis faiz gəlirinin həssaslığı 2012	% dərəcəsinə azalma 2011	Xalis faiz gəlirinin həssaslığı 2011
ABŞ dolları	(1%)	20	(1%)	57
Avro	(1%)	22	(1%)	24

Valyuta riski

Valyuta riski xarici valyuta mübadiləsi məzənnələrində dəyişikliklərin baş verməsi səbəbindən maliyyə alətlərinin dəyərində dəyişikliyin yaranması ilə bağlı riskdir. Qrupun Müşahidə Şurası ARMB qaydaları əsasında valyuta mövqeləri üzrə hədləri müəyyən edir. Xəzinedarlıq Şöbəsi gündəlik əsasda Qrupun valyuta mövqeyinə nəzarət edir.

Aşağıdakı cədvəldə Qrupun qeyri ticarət monetar aktivləri və öhdəlikləri və proqnozlaşdırılan pul vəsaiti axınları üzrə 31 dekabr 2012 və 2011-ci il tarixlərinə əhəmiyyətli məruz qaldığı məzənnələr göstərilmişdir. Təhlildə mənfəət və zərər hesabatında sabit saxlanılan bütün digər dəyişənlərlə birlikdə manata qarşı valyuta dərəcəsinin mümkün hərəkətinin təsiri hesablanır. Kapitala təsir mənfəət və zərər hesabatına olan təsirdən fərqlənir. Cədvəldəki mənfəət və zərər hesabı və ya kapitalda mümkün xalis azalmanı əks etdirdiyi halda müsbət məbləğ xalis mümkün artımı əks etdirir.

Valyuta	% dərəcəsinə artım 2012	Vergidən əvvəlki mənfəətə təsiri 2012	% dərəcəsinə artım 2011	Vergidən əvvəlki mənfəətə təsiri 2011
ABŞ dolları	10%	(790)	10%	(598)
Avro	10%	70	10%	1

Valyuta	% dərəcəsinə azalma 2012	Vergidən əvvəlki mənfəətə təsiri 2012	% dərəcəsinə azalma 2011	Vergidən əvvəlki mənfəətə təsiri 2011
ABŞ dolları	(10%)	790	(10%)	598
Avro	(10%)	(70)	(10%)	(1)

Həssaslıq təhlili üzrə məhdudiyyətlər

Yuxarıda qeyd olunan cədvəllər digər ehtimallar dəyişməyi halda əsas ehtimaldakı dəyişikliyin təsirini əks etdirir. Reallıqda, ehtimallar və digər amillər arasında qarşılıqlı əlaqə mövcuddur. O cümlədən qeyd etmək lazımdır ki, bu həssaslıqlar sabit deyil və iri yaxud xırda təsirlər bu nəticələrdən interpolasiya və ya ekstrapolyasiya edilməməlidir.

Həssaslığın təhlili Qrupun aktiv və öhdəliklərini fəal şəkildə idarə edildiyini nəzərə almır. Bundan başqa, bazarda hər hansı canlanma baş verdiyi zaman Qrupun maliyyə vəziyyəti dəyişə bilər. Məsələn, Qrupun maliyyə riskinin idarəedilməsi strategiyası bazar dəyişiklikləri ilə bağlı riskə məruzqalma halının idarə olunması məqsədini daşıyır. Investisiya bazarları həssas məqamlardan keçdiyi zaman, rəhbərlik tərəfindən görülməli tədbirlər investisiyaların satılması, investisiya portfelinin yerləşdirilməsinin dəyişməsi və həyata keçirilən digər qoruyucu tədbirlərdən ibarət ola bilər. Nəticə etibarilə, təxminlərdəki dəyişikliyin faktiki təsiri öhdəliklərdə özünü büruzə verə bilmir, bir halda ki, aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda bazar dəyəri ilə qeyd edilir. Belə olan təqdirdə, öhdəliklər və aktivlər üçün müxtəlif ölçmə əsasları səhmdar kapitalında dəyişkənliyə gətirib çıxara bilər.

Yuxarıdakı həssaslıq təhlillərinin digər məhdudiyyətlərinə Qrupun yalnız hər hansı dəqiqliklə proqnozlaşdırıla bilməyən mümkün qısa-müddətli bazar dəyişikliklərinə dair mövqeyini əks etdirən potensial riski göstərmək üçün şərti bazar dəyişikliklərindən istifadə olunması və bütün faiz dərəcələrinin eyni tərzdə hərəkət edəcəyi ilə bağlı təxminlər daxildir.

Qiymət riski – Qrupun məhsulları

Qrup ümumi və xüsusi bazar dəyişkənliyinə məruz qalan məhsullarla bağlı qiymət riski ilə üzləşir.

Qrup qiymət riskini bazar mühitindəki mənfi dəyişikliklərdən irəli gələ biləcək potensial itkiləri dövrü olaraq hesablaşmaqla və müvafiq zərər-həddi məhdudiyyətlərini, habelə marja və girov tələblərini müəyyənləşdirib saxlamaqla idarə edir. İstifadə edilməmiş kredit öhdəlikləri halında isə, Qrup məbləği belə öhdəliklərin ümumi məbləğine bərabər olan potensial zərərlə üzləşir. Lakin, zərərin ehtimal edilən məbləği bundan azdır, ona görə ki, öhdəliklərin əksəriyyəti kredit sazişində göstərilən şərtlərdən asılıdır.

Əməliyyat riski

Əməliyyat riski sistemin işləməməsi, insan səhvi, saxtakarlıq və ya xarici hadisələrin təsiri nəticəsində yaranan zərər riskidir. Nəzarət vasitələri işləmədikdə, əməliyyat riskləri nüfuza xələl yetirə, habelə hüquqi müdaxilə və qanuni tənzimləmə yaxud da maliyyə itkiləri ilə nəticələne bilər. Qrup bütün əməliyyat risklərinin aradan qaldırılmasını güman etməsə də belə, belə riskləri nəzarət çərçivəsi vasitəsilə, eləcə də potensial itkilərin monitorinqi və onlara cavab tədbirlərini həyata keçirməklə idarə etməyə səy göstərir. Nəzarət tədbirlərinə vəzifələrin effektiv şəkildə bölgüsü, daxil olma, səlahiyyətlərin verilməsi və üzvləşdirmə prosedurları, habelə işçilərin təhsili və qiymətləndirilməsi prosesləri daxildir.

28. HESABAT TARİXİNDƏN SONRAKI HADİSƏLƏR

16 aprel 2013-cü il tarixdə Bankın səhmdarlarının ümumi yığıncağından 31 dekabr 2012-ci ilin nəticələri üzrə 16,167,500 manat məbləğində dividendlər elan edilmişdir.